

Haklarımız ve geleceğimiz için 'Sınıfa Karşı Sınıf Kurultayı'nı örgütlüyoruz!

Bugün çok daha açık bir biçimde görülmektedir ki, düzenin temsilcilerinin bizzat kendilerinin her fısatta çiğnedikleri yasalardan, mahkemelerden vb. medet umarak kazanım elde etmek ham bir hayaldir. Fiili-meşru mücadele dışında bir yol yoktur. "İşgal, grev, direniş!" ruhu ve şiarı sınıf içinde karşılık bulmalıdır.

Sermayenin ve onun devletinin tüm saldırılarının temel hedefi olan işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri, kendi örgütlü mücadelesi olacaktır. Bu bir hayal değildir.

İşte bu bakış ve örgütlenme hedefiyle kurultayımızı örgütüyoruz.

s.6

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 13
29 Mart 2019 - 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak42.net

Seçim oyunu hiçbir sorunu çözmeyecek...

Emekçilerin baharı direnişlerle, grevlerle, mücadelelerle gelecek!

3

Sosyalizme varmayan her yol çıkılmaz sokaktır!

Sömürü çarkları kırılmadan kölelik son bulmaz. Sömürü ve zulüm düzeninin adı olan kapitalist sistem içinde aranan her çözüm bir aldatmacadır.

18

Emperyalist haydutluk örneği ve Golan tepeleri

ABD ve İsrail'in bölgenin istikrar ve güvenliği adına ileri sürdükleri gerekçeler palavralardan ibarettir. Bu istikrar ve güvenlik, ABD ve İsrail'in güvenliğidir.

19

Gerici kuşatmanın hedefinde kadın hak ve özgürlükleri var!

Ekonomik-siyasal kriz dinamikleri artarken, burjuvazi gericiliği beslemekte, özellikle dinsel gericilik, hedefine kadın hak ve özgürlüklerini koymaktadır.

Komünist Enternasyonal'in 100. yılı... İlk yıllar, ilk sorunlar - H. Fırat

s.12

Macar Sovyet Cumhuriyeti neden yenildi?

s.15

Seçim oyunu hiçbir sorunu çözmeyecek...

Emekçilerin baharı direnişlerle, grevlerle, mücadelelerle gelecek!

Toplumı kuşatan düzen içi kapışmadan kimin galip çıkacağına, seçimlerin ardından düzen siyasetinde dengelerin hangi yönde değişeceğinin işçi sınıfı ve emekçiler adına bir önemi yok. Zira emekçilerin yaşamını cehenneme çeviren kapitalist sömürü sistemi hüküm sürmeye devam edecek.

31 Mart yerel seçimlerine sayılı günler kaldı. Düzen cephesi, iktidarı ve muhalefetiyle bir bütün olarak seçimlere kilitlenmiş durumda. Elbette uzun zamandır parlamentarizm bataklığına saplanmış olan reformist sol da öyle...

Bu tablonun yarattığı ağır ve boğucu atmosfer, Erdoğan yönetimi ve düzen muhalefatinin özel çabaları ile toplumun üzerine çöreklenmiş durumda. İktidarın sesi medya organları gece gündüz yalan ve manipülasyona dayalı propaganda ile zehir kusuyor. Emekçilerin zihnini felce uğratmak için elinden geleni yapıyor. Düzen muhalefeti ise kendi cephesinden gericilikte dinci-faşist iktidarla yarışır durumda.

***

Toplumı kuşatan düzen içi kapışmadan kimin galip çıkacağına, seçimlerin ardından düzen siyasetinde dengelerin hangi yönde değişeceğinin işçi sınıfı ve emekçiler adına bir önemi yok. Zira emekçilerin yaşamını cehenneme çeviren kapitalist sömürü sistemi hüküm sürmeye devam edecek. Türkiye kapitalizmini pençesine alan çok yönlü krizin yükü ise tüm ağırlığı ile işçi sınıfı ve emekçilerin omuzlarına binecek.

Ekonomi cephesinden yansıyan veriler, Türkiye kapitalizmini sarsan kriz koşullarının ağırlaşarak devam edeceğini gösteriyor. Bizzat burjuva ekonomistler tarafından krizin gerek mali alanda, gerekse bizzat üretim üzerindeki etkilerinin önümüzdeki günlerde artacağı vurgulanıyor. Demek oluyor ki, krizin faturasını

sistemli bir şekilde emekçilerin sırtına yükleme konusunda ustalaşan Erdoğan yönetimi, seçimler vesilesiyle beklediği bir dizi saldırıyı seçimlerin hemen ardından gündemine alacaktır. Dinci-faşist iktidarın bu konuda ne kadar pervasız davranacağı geride kalan on yedi yıllık icraatlarından rahatlıkla görülebilir.

Her türlü keyfilik önünü açan dinci-faşist iktidarın, seçim sonuçları ne olursa olsun baskı ve zorbalığı tırmandıracığı açıktır. Zira seçimlerden ister gücünü kaybederek çıksın isterse mevcut konumunu koruyarak, dinci-faşist iktidarın önünde çok yönlü krizi yönetmek gibi bir sorun durmaktadır.

Topluma ekonomik, sosyal ve kültürel planda hiçbir şey verebilecek durumda olmayan dinci-faşist iktidar, bir dizi açıdan esneme ve hareket kabiliyetini giderek yitirmektedir. Küçük bir esneme ya da ayağının kayması nedeniyle düşeceğini düşünmekte, bu korkuyla alabildiğine saldırganlaşmaktadır.

***

Durum bu iken, seçim sonrası tabloya dair farklı beklentiler içerisinde olmak, gerçeklerden kopmak ve ham hayallerle oyalanmak anlamına gelmektedir.

Düzen muhalefeti ve reformist sol seçim süreci boyunca "Erdoğan gericiliğini geriletme" söylemi üzerinden emekçiler içerisinde bu ham hayalleri yeşertmek için elinden geleni yaptı. "Mart'ın sonu bahar" vb. söylemler ile sömürüden, baskıdan, keyfiyetten, gericilikten, dinci-faşist iktidarın dayatmalarından bu-

nalan kitlelerin sorunlarını istismar etti. Reformist sol ise düzen muhalefatinin değirmenine su taşıyan bir konuma düştü.

Düzen muhalefatinin elde edeceği bir seçim başarısının işçi ve emekçiler için baharı getiremeyeceği yeterince açıktır. İşçi ve emekçilere gerçek anlamda baharı yaşatacak olan sosyal mücadelelerle elde edilecek kazanımlardır. Dinci-faşist iktidar ancak bu yolla geriletebilir, toplumu kuşatan gericilik bu yolla parçalanıp atılabilir, krizin ağır faturası bu yolla püskürtülebilir.

Bu bağlamda, seçim sürecinde olduğu gibi seçimlerin ardından yüklenilmesi gereken ana halkayı TKİP VI. Kongresi özlü bir biçimde tanımlamaktadır:

"Krizin ağırlaştığı bugünkü koşullarda gündemde yeni bir seçim var. Devrimcilerin görevi dikkatleri seçim sandığına değil sınıf ve kitle eylemine, fabrikalara ve işletmelere, sokaklara ve alanlara odaklamaktır. Krizin gündeme getirdiği saldırı dalgasına karşı işçilerin ve emekçilerin direnişini örgütlemektir. Bu öteki her şeyin tabii kılınacağı ana eksen olmalıdır. Bu çerçevede gündeme gelebilecek her gerçek kitle eyleminin etki ve kazanımı, kitlelerin birliğine, eğitimine, örgütlenmesine ve mücadele azmine katkısı, seçim sandığından elde edileceği umulan her türlü başarıdan çok daha üstün, anlamlı ve kalıcı olacaktır. Bu gerçeği anlayıp anlamamak, devrimcilik ile reformizm arasındaki derin ayrım çizgisini ortaya koyar."

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/13 * 29 Mart 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeci Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tlf. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak41.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Sosyalizme varmayan her yol çıkılmaz sokaktır!

Her türlü hakkın yasaklarla engellen- diği bu düzende bir tek seçimler serbest. Sömürü düzenlerine seçim sandıklarıyla meşruluk kazandırmak istiyorlar. Gene- linden yereline her seçim öncesi hep aynı hayaller, hep aynı yalanlar... Tüm seçimlerde sözde seçenekler, kurtarıcı adaylar sunuluyor. İsimleri ayrı, amaçları aynı partiler şahsında sömürünün, tüm eşitsizliklerin, adaletsizliklerin kaynağı olan bu kapitalist sisteme oy isteniyor.

Kavgaları sahte, çirkeflikleri gerçek... Vaatleri yalan, zenginlikleri gerçek... "Fil- ler tepişirken çimenler eziliyor" sadece. Onların hepsi bu düzenin bekasını koru- yor. Her defasında "bu son dönemeç!" deniyor. Ama kapitalist sistemin labiren- tinde seçim yolları hep aynı yere çıkıyor. Zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapan bu kölelik düzeni sürsün istiyorlar.

Seçimleri demokrasinin bir gösterge- si olarak sunup, diyorlar ki; "size kendi- mizi seçtirme özgürlüğü verdik, lütfedip önünüze sandıklar kurduk, daha ne isti- yorsunuz?"

BU DÜZENE SİĞMAYACAK KADAR ÇOK ŞEY İSTİYORUZ!

Evet, çok şey istiyoruz! Onların asla vermeyecekleri şeyleri, gerçekleşme- sini asla istemedikleri şeyleri istiyoruz. Çünkü onların düzenlerine, ayrıcalıklarına, zenginliklerine, çalıp çırpmalarına, toplumsal eşitsizliğe, bizi birbirimize kır- dırmalarına artık son vermek istiyoruz. Çünkü sadece iki seçenek var. Ya serma- ye sınıfının çıkarlarını ya da işçi sınıfının çıkarlarını savunmak dışında başka bir yol yok.

Cefasını bizim çektiğimiz, sefasını on- ların sürdürdüğü bu haksız düzeni yıkmak istiyoruz. Onların kâbuslarını, yoksulların hayallerini gerçekleştirmek istiyoruz. "Seçim-sandık" tuzaklarını ancak dev- rimle alt edebileceğimizi biliyoruz. Bu karanlık labirentten ancak böyle çıkabilir, bizleri sömüren asalaklardan ancak böy-

le kurtulabiliriz.

Evet, çok şey istiyoruz! Hakkımız olanı istiyoruz! Ürettiğimizin, toprağa ektiğimizin karşılığını istiyoruz. Küçük bir azınlığı zengin, çoğunluğu yoksul yapacak kadar değil, herkesin insanca yaşamasına yetecek kadar!

Kimsenin hakkı kimsede kalmayacak kadar eşit, herkese yetecek kadar çok! Suyun fazlasını dere yataklarında, ma- denlerin fazlasını toprağın altında bira- kacağız. Doğaya da yer bırakacağız, yeşil- le de, havvana da! Tüm canlılara yetecek kadar çok şey istiyoruz.

İstiyoruz ki herkesin nitelikli sağlık, bilimsel eğitim ve barınma hakkı olsun, kimse aç açıkta kalmamasın. Ne kıtlık ne lüks tüketim olsun, herkes çalışsın, in-

sanca bir yaşamı olsun.

İstiyoruz ki çalışmak bir eziyet olmak- tan çıksın, yaşamın doğal bir gereksin- mesi olsun. Daha az ama daha verimli çalışalım, sanata da spora da vaktimiz olsun. Her türden ayrımcılık son bulsun, farklılıklar zenginliğimiz olsun. Ne ulus ne cinsiyet farklılığı ayrıcalık olsun.

İstiyoruz ki engellinin hayatı kolay, yaşlının ise güvencesi olsun. Çocuklar ne işçi ne gelin olsun! Çocuklar çocuk olarak kalsın, ne erken ölsün ne yoksul büyü- sün.

İstiyoruz ki emperyalist kölelik son bulsun, halklar kardeş olsun. Toplumsal adalet yerini bulsun, geçmişin tüm acıla- rının hesabı sorulsun.

İstiyoruz ki sosyalizm olsun! Çünkü

işçi sınıfının milliyeti, inancı farklı olsa da yolu aynıdır, çıkarları ve geleceği ortaktır. Üretirken yönetmek, yönetirken eşitçe paylaşmak ancak sosyalizmle mümkündür.

NASIL MI YAPACAĞIZ?

Toplumsal bir devrimle bizi mülksüz- leştirenleri mülksüzleştireceğiz! Bizden çaldıklarını geri alacağız! Fabrikalar, tar- lalar üzerindeki özel mülkiyeti kaldırıp, bunları toplumsal mülkiyete dönüştüre- ceğiz.

Üretimi kâr amaçlı değil, tüm toplu- mun çıkarı ve refahı için planlayacak, en temel ihtiyaçlarımızı kamu fonlarından karşılayacağız. İşte o zaman ne işsizlik ne kriz derdimiz ne de yoksulluk olacak. İşte bu yüzden tutulacak tek yol devrim yoludur.

Kurtuluşumuz sosyalizmdir. Sömürü çarkları kırılmadan kölelik son bulmaz. Sömürü ve zulüm düzeninin adı olan ka- pitalist sistem içinde aranan her çözüm bir aldatmacadır. Çünkü sosyalizme var- mayan her yol çıkılmaz sokaktır!

**MLKP Rojava
Temsilcisi
Bayram Namaz
şehit düştü**

Marksist Leninist Komünist Parti (MLKP) Ro- java Temsilcisi Bayram Namaz'ın (Baran Serhat) 23 Mart sabahı TSK ve desteklediği çetelerin saldırısında şehit düştüğü öğrenildi.

MLKP Merkez Komitesi tarafından konuya ilişkin yapılan açıklamada, MLKP kurucu üyesi olan Namaz'ın 1990-2006 tarihleri arasında sayısız kez işkenceli tutsaklıklar ve gözaltılar yaşa-

dığı aktarılarak MLKP İstanbul İl Komitesi Üyesi, Adana İl Komitesi Sekreteri, İstanbul İl Komitesi Sekreteri, Kuzey Kürdistan Örgütü Sekreteri, Rojava Temsilcisi, Kürdistan Örgütü Üyesi, Mer- kez Komitesi Üyesi ve Merkez Komitesi Yürütme Kurulu Üyesi olarak sorumluluklar üstlendiği belirtildi. Namaz'ın Temmuz 2014'ten itibaren Rojava'da IŞİD'e karşı savaştığı kaydedildi.

2019 yerel seçimleri ve kadınlar

AKP'nin iktidara geldiği dönemden beri gözle görülür bir şekilde artan kadınlara yönelik saldırı politikaları hız kesmeden devam ediyor. Hayata geçirdikleri politikalarla kadınların taleplerini ve ihtiyaçlarını görmezden gelenler, mücadelelerle kazanılmış her hakka göz dikenler, 2019 yerel seçim sürecinde de kadınlara saldırmaktan geri durmadılar. Kadınlara yönelik ayrımcı politikalar, gerici söylemler bu süreçte de devam etti.

Seçim sürecinde kadınlara yönelik en açık saldırı 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde yaşandı. Seçim dönemine denk gelmesi nedeniyle bu seneki 8 Mart her zamankinden daha yoğun saldırılarla geçti. Son yıllarda AKP iktidarının kadın düşmanı politikalarına karşı kitlesel gösterilere dönüşen "feminist gece yürüyüşü" yasaklandı. 8 Mart'ta kadınlara gazla, plastik mermiyle saldırmaktan geri durmayan AKP iktidarı gene de kadınları sindirmeyi başaramadı. Eylem bu sene de kitleselliğiyle dikkat çekerken, "Korkmuyoruz, susmuyoruz, itaat etmiyoruz" sloganı öne çıktı. Kısacası tüm baskılara ve saldırılara rağmen 8 Mart günü Taksim'de gerçekleşen eylem, 24 Mart'ta Bakırköy'de gerçekleşen Newroz'la birlikte seçim sürecinde İstanbul'daki en kitlesel AKP karşıtı eylemler olarak gerçekleşti.

Seçim alanlarında kadınların adını ancak oy toplamaya çağırarak için anan, kadınlara kapı kapı dolaşarak AKP için oy toplama çağrısı yapan Erdoğan, 8 Mart'ı karalayarak kendisine seçim malzemesi yapmaktan geri durmadı. Kendisinden olmayan herkesi "terörist" ilan eden Erdoğan gece yürüyüşüne katılan kadınları da terörist ilan etti. Miting alanlarında eylem görüntülerini izlettiren Erdoğan, "ezanı ıslıkladılar" demagojisiyle toplu-

mu kutuplaştırıcı politikalarını sürdürdü.

Seçim sürecinde kadınlara yönelik olarak gece yürüyüşüne yapılan polis saldırısı ve Erdoğan'ın "ezanı ıslıkladılar" söylemi ön plana çıksa da, AKP iktidarının kadınlara bakışını gözler önüne seren başka örnekler de yaşandı. Mersin Erdemli Belediye Başkanı olan ve seçimlere Cumhuriyet Halk Partisi'nin adayı olarak katılan Mükerrrem Tollu, seçim vaatlerini anlattığı bir toplantısında kadınları aşağılayan söylemlerde bulundu. Altyapı yetersizliklerinden şikayet eden kadınlara "Oradan ciyaklayan kadınlara da hizmet edeceğiz" dedi. Bir başka örnek Tarsus'ta yaşandı. Tarsus Belediye Başkanı olan ve seçimlere Cumhuriyet Halk Partisi'nin

adayı olarak katılan Şevket Can, bir etkinlikte kadınlara hakaret ve cinsiyetçi söylem içeren fıkra anlattı. 2017 8 Mart etkinliğinde "güzellik yarışması" yapmaya kalktığı bilinen Can'a Tarsus Kadın Platformu "Kadın düşmanlarına oy yok!" açıklaması ile tepki gösterdi.

Geçtiğimiz seçim dönemlerinde olduğu gibi bu seçimde de kadın aday sayısı sınırlıydı. AKP'nin kadın aday oranı %1.25'te, CHP'nin %5.23'te kaldı. Eş başkanlık sistemini uygulayan HDP'nin adaylarının %50'si kadın aday olarak açıklandı.

Bu seçim döneminde de kadınların yerel yönetimlerde taleplerinin tartışıldığı bir süreç yaşanmadı. Bazı bağımsız ka-

dın adayların bu yönlü çabaları, HDP'nin yerel seçimlerde çıkardığı "Kadınlarla birlikte yerel demokrasiye" şiarlı kadın bildirgesinin toplumsal açıdan yarattığı etki son derece sınırlı kaldı. Kadınların taleplerini görünür kılmak için gösterdikleri çabanın çarpıcı bir örneği ise Ankara Mamak'ta yaşandı. Tuzluçayır Kadınları Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen bir panelde kadınlar, CHP'nin Mamak Belediye Başkan Adayı Adnan Demirci'ye, kapatılan kadın sığınma evi ile belediye bünyesinde kreş, hasta ve yaşlı bakım evlerinin açılması taleplerinin yer aldığı bir protokol imzalandı.

2019 yerel seçimleri süreci işçi ve emekçi kadınların eşitlik ve özgürlük arayışlarının seçim sandıklarına sığmadığını gösterdi. Bu seçim sürecinde AKP iktidarının tüm baskılarına, saldırılarına, yok sayan tutumlarına ve muhalefetin çözümlerini sandıklara sıkıştırarak bakışına karşı işçi ve emekçi kadınların gerçek seçim alternatifini sınıf devrimcilerinin ortaya koyduğu politikanın ete-kemiğe bürünmesi tüm yakıcılığıyla kendisini hissettirdi: "Düzen partilerine oy veremeyelim, hesap soralım! Haklarımız ve geleceğimiz için sınıfa karşı sınıf!"

39 barodan 'hukuk katliamı' tepkisi

Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) ve Halkın Hukuk Bürosu (HHB) davasında avukatlara, savunmaları dahi alınmadan, toplam 159 yıl 1 ay 30 gün hapis cezası verilmişti.

39 baro, savunmasız ceza yağdırılmasını 'hukuk katliamı' biçiminde yorumlayarak tepki gösterdi. Baroların yaptığı ortak açıklamada şu ifadeler yer aldı:

"Ceza Usul Kanununda yer alan, ceza yargılamalarında geçerli olan sözlü duruşma ve sözlü savunma yok sayılmıştır. Bağımsız, tarafsız, adil ve dürüst bir yargı süreci, yargının gö-

rüntüsünü bile katlanılmaz kılan, adil yargılama bir yana, yargılama bile yapılmadan gerçekleştirilen bu hukuk katliamını görünür kılıyoruz. Tarihe geçsin: Birakınız adil yargılanmayı, bu bir yargılama bile değildir! Adil yargılanma hakkı ile ceza usul kanunu ve mevzuat hükümleri mahkeme heyeti tarafından defalarca ihlal edilmiştir. Adalet arayışında olduğumuz bugünlerde meslektaşlarımız hakkında kanunsuz yöntemlerle hüküm kurulduğundan, bu açıklamayı yapma zaruretimiz doğmuştur. Savunma susmayacak, susturulamayacaktır."

“Feda eylemleri sessizliği parçalamayı hedefliyor”

Tecrite karşı feda eylemleri sonrasında, ölüm orucu gazisi Muharrem Kurşun’la konu üzerine konuştuk.

- Son olarak Mardin E Tipi Kapalı Hapishanesi’nde Medya Çınar tecrite karşı feda eyleminde bulundu. Ölümü göze alarak ölüm orucu direnişine giden biri olarak feda eylemleri konusunda düşüncelerinizi anlatır mısınız?

- M. Kurşun: Ölüm orucu ve açlık grevi, ölümü göze alarak yapılan eylemlerdir. Ancak feda eylemi ölümle sonlanan, ama bir kişinin ölümüyle, deyim uygunsu bir sarsılmayla, yeni bir süreci başlatmayı hedefleyen eylemlerdir. Tam da bu noktada Mazlum Doğan’ın feda eylemini anmak gerekiyor. Mazlum Doğan feda eylemiyle öncelikli olarak Diyarbakır zindanındaki tutsaklar olmak üzere Kürt halkının sarsılıp, başkaldırmasını hedefleyerek feda eylemi yaptı ve hedefine ulaştı.

Bugün belli açılardan 19 Aralık sonrası süreçle benzerlik taşıyan bir süreç var. 19 Aralık sonrasında ilk günlerinde dışarıda müthiş bir hareketlilik olduğunu düşünüyorduk. 10-15 gün sonra gazeteleri almaya başladığımızda derin bir sessizlik olduğunun farkına vardık. Bu süreçte tüm direnişçiler ölüme kilitlenmiştik. Bu sessizliği parçalayacak olan bizlerin ölümüydü. Bu yüzden 21 Mart’ta Cengiz Soydaş yaşamını yitirdiğinde, hepimiz Cengiz’i kıskanmıştık. Cengiz sessizliği parçalayan ilk ses oldu... Sessizlik parçalandı ama yeter düzeyde ses yükselmedi sonrasında.

Almanya’da Uğur Şakar, Tekirdağ’da Zülküf Gezen, Gebze’de Ayten Beçet,

Erzurum’da Zehra Sağlam, Mardin’de Medya Çınar sessizliği parçalamak için feda eylemi yaptılar. Ne var ki şu an yeter düzeyde ses yükseldiğini söyleyemem. Anmalarla sınırlı bir ses var şimdi. Tecrite karşı yükselen bir ses oluşmadı.

- Tecrite karşı derken sizin ölüm orucu eylemi de F Tipi hapishanelere yani tecrite karşıydı...

- Evet bu yanıyla eylemlerimizde sadece isim benzerliği var. Biz topyekün olarak tutsaklara yönelik tecrit saldırısını ortadan kaldırmayı hedefliyorduk. Bu sürece ilişkin yurtsever harekete yönelik eleştirilerim var, ama şu an yeri ve zamanı değil.

Yurtsever arkadaşlar Abdullah Öcalan’a uygulanan ağır tecritin son bulmasını talep ediyor. Bu yanıyla son derece haklı bir talepleri var. Bu talep esasında devletin kendi infaz yasasına uygun davranmasını istemekten başka bir şey değil. İnfaz yasasına göre ağırlaştırılmış müebbet cezası alanlar, ayda biri açık biri kapalı olmak üzere iki görüş hakkına sahip. Keyfi disiplin cezalarıyla bu hak engelleniyor. Ancak Abdullah Öcalan’a

yılları aşan bir engelleme uygulanıyor. Üstelik disiplin cezası almadığı halde bu engelleme yapılıyor.

Hüküm almışsa ancak vekaleti olan avukatlar görüşüyor. Öcalan’ın vekalet sorunu yok. Ama yıllardır avukatlarıyla görüşmesine izin verilmiyor.

Özcesi AKP iktidarına “yasadışı davranmaktan vazgeç” talebi var ortada. Yasadışı ama politik... Politik olarak tecrit vurgusu bu yanıyla isabetli.

Ancak dışarıda açlık grevleri konusunda ve tecritin kaldırılması talebi temelinde çok fazla ses yükselmemişti. Zülküf Gezen ve Ayten Beçet’in feda eylemleri bu sessizliği parçalamayı hedefliyordu. Belli oranda parçalandı da. Ne var ki yine söyleyeyim yeter düzeyde değil.

- Söylemek istediğiniz son bir şey var mı?

- Feda eylemi yapanları anmakla sınırlı eylemler, ölümler arttıkça ölümlere alışılması gibi bir tehlike taşıyor. Kendini feda edenlerin eylemleri anmalarla sınırlı kalır, tecrite karşı gürleşen sese dönüşmezse, böyle bir tehlikenin yine var olduğunu söyleyeyim son olarak.

Tecrite karşı feda eylemleri

Tecrite karşı hapishanelerde ve dışarıda açlık grevleri sürerken feda eylemleri de gerçekleşti. Almanya Krefeld’de 20 Şubat’ta tecrite karşı bedenini ateşe veren Uğur Şakar, tedavi gördüğü hastanede 22 Mart günü yaşamını yitirdi.

Gebze Kadın Kapalı Hapishanesi’nde tutuklu olan Ayten Beçet, yaşamına son verdi. Beçet’in cenazesi 23 Mart sabahı hapishaneden çıkarıldı. Cenazeye polis tarafından el konularak Antep’e götürüldü. Baba Sabri Beçet, zorla Yeşilkent Mezarlığı’na götürülürken cenazeye katılmak için aile evine gelen HDP milletvekillerinin ve ailenin evden çıkmasına izin verilmedi. Yapılan görüşmeler sonucu aileden yalnızca 20’ye yakın kişinin gidişine izin verilirken jandarma engellemenin “gelen emir” üzerine olduğunu ifade etti.

Erzurum’un Oltu T Tipi Kapalı Hapishanesi’nde tutulan Zehra Sağlam’ın cenazesi, feda eylemi sonrası 24 Mart günü Varto’ya doğru yola çıkarıldı. Aileyi arayan polis cenazenin yolda teslim edileceğini söyledi. Erzurum Adli Tıp Kurumu’nda cenazeye jandarma el koyarken, aile yakınlarına da “bir araçla eşlik etme izni” verildi. Sağlam’ın doğum yeri olan Varto’ya doğru gidilirken, HDP milletvekillerinin de aralarında olduğu çok sayıda kişi engellemeyle karşılaştı. Aileden az sayıda kişinin katılımıyla cenaze defnedildi.

25 Mart günü Mardin E Tipi Kapalı Hapishanesi’nde Medya Çınar tecrite karşı feda eylemi yaptı. Çınar, ‘Nusaybin davası’nda yargılanıyordu.

Feda eylemlerine ilişkin açıklama yapan PKK Yürütme Komitesi, bunları tekrar etmenin anlamsız olduğunu belirtirken PKK ve PAJK’lı tutsaklar adına yapılan açıklamada, feda eylemleri yapmak yerine örgütlü hareket etme çağrısında bulunuldu.

AİLELER BAKANLIK ÖNÜNDEYDİ

Açlık grevindeki tutsakların yakınları, görüşme talebiyle Adalet Bakanlığı önünde 26 Mart’ta oturma eylemi yaptı. Ailelerin bakanlık yetkilileriyle görüşme talebi, randevuları olmadığı gerekçesiyle reddedildi, açlık grevlerine dair hazırlanan dosya da kabul edilmedi. Talepleri geri çevrilen ve engellemelerle karşılaşan aileler oturma eylemiyle durumu protesto etti.

Tecrite karşı açlık grevleri sürüyor

Demokratik Toplum Kongresi (DTK) Eş Başkanı ve HDP Hakkari milletvekili Leyla Güven’in, Abdullah Öcalan üzerindeki tecritin kaldırılması talebiyle Diyarbakır E Tipi Hapishanesi’nde başlattığı ve tahliyesinin ardından evinde sürdürdüğü açlık grevi 140’lı günlerine girdi.

Aynı taleple Federe Kürdistan Bölgesi’nin Hewlêr kentinde HDP üyesi Nasır Yağız’ın eylemi 120 günü aştı. Galler’de İmam Şiş’in ve hapishanelerde 16 Aralık’ta açlık grevine başlayan tutukluların

eylemi 100 günü aştı. Strasburg’da da 14 kişi açlık grevinde. Açlık grevleri 1 Mart itibarıyla tüm hapishanelere yayıldı. Yaklaşık 7 bin tutuklunun açlık grevinde olduğu belirtiliyor.

HDP Diyarbakır il binasında milletvekilleri Dersim Dağ, Tayip Temel ve Murat Sarısaç’ın başlattığı eylem de devam ediyor.

Erzincan T Tipi Kapalı Hapishanesi’nde açlık grevi eylemine başlayan Sedat Akın’ın tahliye edilmesinin ardından Bat-

man’daki evinde sürdürdüğü eylem 80’li günlerinde.

Gurbet Ektiren de Bakırköy Hapishanesi’nde 15 Ocak’ta başladığı açlık grevi eylemini tahliye olduğu 8 Mart’tan bu yana Mardin’in Derik ilçesindeki evinde sürdürüyor.

1 Mart’ta Silivri Hapishanesi’nde açlık grevine başlayan ve 11 Mart’ta görülen duruşmada tahliye olan İhsan Sinmiş (55) de İstanbul Küçükçekmece’deki evinde eylemini sürdürüyor.

Haklarımız ve geleceğimiz için 'Sınıfa Karşı Sınıf Kurultayı'ni örgütlüyoruz!

Dünyada saldırganlık ve savaş politikaları ile gericiğin tırmandırıldığı, içeride ekonomik ve siyasi krizin yeni boyutlar kazandığı, ekonomik krizin faturasının işçi ve emekçilere yıkılmaya çalışıldığı, toplumun kamplaştırılıp düşmanlaştırıldığı, dinci-faşist iktidarın baskı, terör, tehdit ve yalanlarla ayakta kalmaya çalıştığı bir dönemden geçiyoruz.

EMPERYALİST-KAPİTALİST DÜNYA DÜZENİ KRİZ İÇİNDE!

Emperyalist-kapitalist dünya düzeni krizlerle boğuşmaktadır. Kriz derinleştikçe savaş ve saldırganlık politikaları tırmanmaktadır. Burjuvazi egemenliğini koruyabilmek için tüm dünyada gerici ve saldırgan söylemlere sarılmaktadır. Ortadoğu, başta ABD ve Rusya olmak üzere emperyalist hegemonya mücadelesinin sahnesi durumundadır. ABD emperyalizminin Venezuela'ya açık müdahale girişimleri, sadece tahammülsüzlüğe değil, derinleşen krizden çıkış yolu arandığına da işaret etmektedir. Fransa'da Sarı Yelekliler'in bitmek bilmeyen eylemleri krizin etkilerini ve toplumdaki hoşnutsuzluğu göstermektedir. Dünyanın dört bir yanında örgütlenen kadın grevleri ve küresel iklim eylemleri de kitlelerde büyüyen tepki ve hoşnutsuzluğun dışa vurumudur.

Türkiye de bu tablonun bir parçasıdır ve krizi çok daha derinden yaşamaktadır.

KRİZİN ETKİLERİ, EMEĞİN KORUNMASI MÜCADELESİNİN ÖNEMİ

Türkiye çok yönlü krizler içinde deşelenmektedir. Krizler coğrafyası Ortadoğu'dan pay kapma hesapları ile emperyalistlerle kurulan kirli ilişkilerin faturası emekçilere kesilirken, içeride de saldırganlık politikaları tırmandırılmakta, terör demagojisi, şovenizm ve gericilik ile siyasi kriz aşılmaya çalışılmaktadır.

Ağırlaşan ekonomik-mali kriz işçi sınıfının karşısına ağır bir fatura olarak çıkmaktadır. Tanzim satışlar, enflasyon ve işsizlik rakamları, zamlar, ekonomik daralma, işten çıkarmalar, vb.'den bu faturanın büyüklüğünü görmek mümkündür. Görmenin ötesinde her birimiz an be an yaşamaktayız.

Mezarda emeklilik sistemi ile, EYT ile, düşük emekli maaşları ile on yıllar-

dir emek harcayan milyonların emeklilik hakkı gasp ediliyor. Boyun eğmeyen milyonlar terörist ilan ediliyor. EYT'lilerin talepleri seçim malzemesi yapılmaya çalışılıyor.

Sermaye devleti, fonları yağmalayarak, vergi yükünü arttırarak, yeni vergiler çıkartıp yeni fonlar oluşturarak sermayenin ihtiyaçlarını karşılamakta sınır tanımıyor. Teşviklerle, vergi aflarıyla, kısa çalışma ödenekleriyle, sermayenin krizden en az etkilenmesi için bütün olanaklar seferber ediliyor.

Her 100 işçiden sadece 17'si işsizlik Fonu'ndan yararlanabilirken, fonun kalan kısmı kapitalist patronlara aktarılıyor. Bu da yetmiyor, zorunlu BES ile, Varlık Fonu vb. ile sermaye besleniyor.

İşsizlik her geçen gün yükseliyor, keyfi işten atmaların ardı arkası kesilmiyor. İşsiz kalma tehdidi işçilerin boynunda bir zincire dönüştürülüyor.

Grev ve eylem yasakları, arabuluculuk saldırısı ile işçi sınıfına diz çöktürülmek isteniyor.

Açlık sınırının altında ücretlerle yaşamak zorunda kalan milyonlarca emekçi borç ve kredi batağına saplanmış durumda. Ayakta kalabilmek için bile borçlanmaktan başka çare bırakılmıyor.

Sermayenin krizinin büyüyen faturası emekçilerin sırtına yükleniyor. İşçi sınıfı ayağa kalkmaya çalıştıkça baskı ve tehditler tırmandırılıyor.

Krizin etkilerine karşı emeğin korunması mücadelesini büyütme acil bir görev olarak karşımızda duruyor. Ortak talepler etrafında ve sınıfa karşı sınıf bakışıyla kenetlenemediğimiz, örgütlü bir güç haline gelemediğimiz sürece kazanım elde edemeyeceğimiz açık.

SINIFIN ÖRGÜTLENMESİ VE ÖNÜNDEKİ ENGELLER

İşçi sınıfının sınıfa karşı sınıf bakışıyla örgütlü bir güç haline gelmesi, taban örgütlerinin yaratılması, taban inisiyatifinin açığa çıkartılması anlamına gelir. İşçilerin söz-yetki-karar hakkını kullanacakları, inisiyatifin işçilerde olacağı komiteler, fabrika kurulları oluşturmak anlamına gelir. Sadece sendikalara üye olmak veya sınıf mücadelesini birtakım öncülere ya da temsilcilere bırakmak, örgütlü bir güç olmak demek değildir.

Burada Yeni Greif'ları, yeni Metal Fırtınaları yaratmaktan, deneyimlerimizden de, kazanımla sonuçlanmayan eylemlerimizden de dersler çıkarmaktan bahsediyoruz.

Burada unutulmaması gereken temel önemde nokta şudur. Bizler için kazanım, ileri sürdüğümüz taleplerin ne düzeyde karşılandığı değil; yöneldiğimiz mücadelede işçi sınıfının bilinç ve örgütlülük düzeyinin ne ölçüde geliştiği.

Mücadeleye bu eksende bakmak, bizleri dar ekonomik taleplere sıkışmaktan kurtaracak, sınıfa karşı sınıf bakışının öncü işçilerde geliştirilmesinin zeminini yaratacaktır.

Mücadelemizin ve örgütlenmemizin önündeki en büyük engel, karşımızda tepeden tırnağa örgütlü bir güç olarak duran burjuvazidir. Bunu böyle kavramak, sınıf düşmanlarımızdan ve onun devletinden medet umma zayıflığına düşmemizi sağlayacaktır.

İşçi sınıfı bugüne kadar ne kazandıysa, üretimden gelen gücüyle, dışı dışı mücadelelerle kazanmıştır. Düzen kurumlarından, meclisten, seçimlerden,

mahkemelerden vb. medet ummak, sınıf mücadelesini bir kenara koymak demek olacaktır.

Tüm düzen güçleri, milliyetçi-şoven söylemlerle, dinci gericiyi kullanarak, terör demagojisi ve dış güçler yalanıyla işçilerin bilincini bulandırmakta, bölüp parçalamaya çalışmaktadır. Bu ideolojik engelleri aşmak, mücadele içinde devrimci değişimi sağlamakla, böylece sınıf bilincini geliştirmekle olanaklıdır.

İşçilerin söz sahibi olması gereken sendikalarımız büyük oranda sendikal bürokrasinin denetimindedir. Ya sermaye ile işbirliği içindedirler ya da uzlaşmacı, icazetçi, düzen sınırlarında ekonomik mücadele bile vermektense acizdirler. Bu halleriyle gerici bir siyasal odak olarak hareket etmektedirler. Her iki durumda da sendikal bürokrasi aşılması gereken bir engel olarak karşımızda durmaktadır.

Sermayenin demir yumruğu Erdoğan her fırsatta grev yasakları ile övünüyor, OHAL sayesinde grevleri yasakladık, patronların önünü açtık diyordu. Grev yasakları sadece OHAL dönemine özgü değil elbette. Sermaye düzeni sınıf mücadelesini yasaklarla, baskılarla, saldırılarla, tutuklamalarla ezmeye çalışıyor. Greif işçilerine açılan davadan 3. Havalimanı işçilerinin tutuklanmasına, Florimar'daki yasak ve engellemelere kadar, tüm güç ve olanaklarını seferber ederek karşımıza dikiliyor.

Bugün çok daha açık bir biçimde görülmektedir ki, düzenin temsilcilerinin bizzat kendilerinin her fırsatta çiğnedikleri yasalardan, mahkemelerden vb. medet umarak kazanım elde etmek ham bir hayaldir. Fiili-meşru mücadele dışında bir yol yoktur. "İşgal, grev, direniş!" ruhu

ve şiarı sınıf içinde karşılık bulmalıdır.

Sermayenin ve onun devletinin tüm saldırılarının temel hedefi olan işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri, kendi örgütlü mücadelesi olacaktır. Bu bir hayal değildir.

DEVİRİMCİ BİR SINIF HAREKETİ İÇİN İLERİ!

İşte bu bakış ve örgütlenme hedefleriyle kurultayımızı örgütlüyoruz. "Haklarımız ve geleceğimiz için Sınıfa Karşı Sınıf Kurultayı" böyle bir ihtiyacın ürünüdür. Krizler karşısında devrimci çıkış olanağı sınıf hareketini geliştirmekten geçmektedir.

Sınıfa karşı sınıf bakışının geniş kesimlere taşınması, öncüleri şahsında kavranması ve nasıl hayata geçirileceği noktasında irade birliği sağlanması için kurultay topluyoruz.

Ortak talepler ekseninde mücadeleyi büyütmek, mevcut birikimlerimiz ve deneyimlerimizi ortaklaştırmak, büyütmek için kurultay topluyoruz.

Krizlerin çok yönlü etkisi altındaki işçi sınıfının, sınıfa karşı sınıf ekseninde örgütlü bir güce dönüşmesi, öncüleri şahsında ilk örgütlenme adımlarının atılması, var olan örgütsel zeminlerin güçlendirilmesi, ileriye taşınması için kurultay örgütlüyoruz.

Unutulmamalıdır ki, kurultayımız mevcut bilinç ve örgütlülük düzeyinin ileriye taşınması, sınıfa devrimci politik müdahalenin güçlendirilmesi, öncüleri şahsında örgütlü bir güce dönüştürülmesi için bir araçtır.

Bu açıdan kurultayın kendisi kadar ön çalışması ve sonrasına bırakacakları önemli bir yerde durmaktadır. Kurultay çalışması, geniş işçi bölüklerine kurultay tartışmasını taşımak, bağ içerisinde olduklarımızla ve öncü kesimler içerisinde örgütsel zeminlerimizi güçlendirmek ekseninde ele alınmalıdır.

"Haklarımız ve geleceğimiz için SINIFA KARŞI SINIF KURULTAYI"nı topluyoruz. Bütün bir süreci yukarıdaki bakışla örgütlemeli, kurultay hazırlık komiteleri ile tartışmalar yürütmeli, alta doğru mekanizmalar yaratmalı ve toplantılar yapmalıyız.

Kurultayımızı sınıfa devrimci politik müdahalenin ihtiyaçları üzerinden topluyoruz. Kurultayın başarısı temelde, bu müdahalenin bilinç düzeyi ve örgütlülük açısından yarattığı sonuçlar üzerinden değerlendirilecektir.

Kurultayımıza bu politik ve örgütsel hedeflerle hazırlanmalı, güçlerimizi, imkanlarımızı ve enerjimizi başarılı bir kurultay süreci örgütlemek için seferber etmeliyiz.

KURULTAY HAZIRLIK KOMİTESİ

Rant kapısı belediyeler borç batağında

Yerel seçimler yaklaşırken gündeme gelen belediye borçları bir kez daha düzen siyasetinin gerçek yüzünü; rant ve talan düzenini somut verilerle ortaya koymaya devam ediyor.

Öyle ki, devasa bütçelere sahip olan belediyeler nasıl oluyorsa borç batağında yüzüyor. Her ne kadar da AKP'li belediyeler Hazine ve Maliye Bakanlığı'na borcu olanlar listesinde ilk sıralarda yer alsın da CHP'li belediyelerde de durum çok farklı değil.

Belediyeler bir rant kapısı olarak görülüp, işçi ve emekçilerden kesilen vergilerden oluşan bu bütçeler yağmalanırken göstermelik hizmetlerle göz boyanıyor. Üstelik seçim süreci yaklaşırken burjuva siyasetçiler zaten talan ettikleri belediye kasalarının içini bir yandan kendi partilerinin seçim çalışmalarına aktarmak üzere boşaltırken diğer yandan da tekrar kazanamama korkusu nedeniyle de yeni alım ve ihaleler yoluyla bu belediyelerdeki paraları kendi ceplerine aktarmaya de-

vam ediyorlar.

Bütün bunların acısını yine işçi ve emekçiler çekiyor. Belediyelerde çalışan işçiler sefalet ücretine mahkum edildikleri gibi maaşlarını dahi alamazken emekçilerin yaşadığı semtlerde doğru düzen belediye hizmetleri de yürütülüyor. Hazine'nin açıkladığı borç verilerini de bu gözle okumak gerekiyor.

Belediyelerin ve bağlı idarelerin Hazine ve Maliye Bakanlığı'na toplam borç tutarı 11 milyar 741 milyon TL. Üstelik bu borçların 135 milyon TL'sinin vadesi geçmiş durumda. Belediyelerin Hazine'ye borçları şu şekilde:

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi (AKP): 6 milyar 66 milyon TL

Adana Büyükşehir Belediyesi (MHP): 1 milyar 99 milyon TL

Muğla Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (CHP): 655 milyon TL

Antep Büyükşehir Belediyesi GASKİ (AKP) 426 milyon TL

Sakarya Büyükşehir Belediyesi (AKP) 423 milyon TL

Bursa Büyükşehir Belediyesi (AKP) 359 milyon TL

Ankara Büyükşehir Belediyesi Su Kanalizasyon İdaresi (AKP) 243 milyon TL

Antalya Büyükşehir Belediyesi (AKP) 208 milyon TL

Ayrıca 2018 bütçesi 42,6 milyar TL olarak açıklanan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) ekonomisinin bir ülkeye eşdeğer geliri olmasına rağmen sadece Hazine garantisiz dış borcu 2 milyar 154 milyon dolar. İBB'ye bağlı İETT'nin dış borcu ise 18 milyon dolar.

Kamu İktisadi Teşekküllerinin (KİT) borçları da 3 milyar 333 milyon TL oldu.

TCDD'nin borcu 2 milyar 413 milyon TL, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. 767 milyon TL, Elektrik Üretim A.Ş. 147 milyon TL, BOTAS ise 5 milyon TL borçlu.

Kamu bankalarının ise hazineye toplam borcu 1 milyar 582 milyon TL'ye tırmandı.

Dövizde Golan tırmanışı

Türkiye kapitalizminin içerisinde bulunduğu açmazlar ve istikrarsızlık, kendisini bir kez daha dövizdeki tırmanış ve esasta da TL'nin döviz karşısındaki değer kayıplarıyla ortaya serdi.

Bir süredir rutin seyirde izleyen fakat seçimler sonrasına ilişkin istikrarsızlık beklentisinin etkisiyle TL'ye karşılık döviz kaçış eğilimi son dönemde öne çıkıyordu. 22 Mart günü yaşanan Golan gerilimi sonrası bu eğilim apaçık bir şekilde su yüzüne çıktı.

ABD-Türkiye geriliminin tekrar patlak verme ihtimali, TL ve İstanbul Borsası'n-

da büyük kayıplara, dolayısıyla da döviz kurlarında tırmanışa yol açtı. Bunun başlıca nedeni de ABD Başkanı Donald Trump'ın Golan Tepeleri'ne ilişkin açıklamasına Tayyip Erdoğan'ın verdiği yanıtı oldu.

Döviz kurunun yanı sıra faizde de sert yükselişler gerçekleşti. 22 Mart'ta 5,46 ile güne başlayan dolar/TL kuru 5,8448 seviyesine kadar çıktı. 23 Mart'ta ise 5,75-5,76 bandında işlem gördü. Avro/TL ise 6.21'den 6.6116 seviyesine kadar sıçrarken 23 Mart'ta ise 6,51-6,52 bandında seyretti.

Borsa İstanbul'da BIST-100 endeksinde kayıplar yüzde 3,45'i, bankacılık endeksinde yüzde 6,64'ü buldu. 10 yıllık tahvilin bileşik faizi yüzde 15,95 seviyesinden yüzde 16,67'ye, iki yıllık gösterge tahvil faizi de yüzde 18,14'ten yüzde 18,58'e yükseldi.

Önceki gün Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği'nin toplantısında ekonomiye güzellemeler dizen damat Berat Albayrak'ın söylemlerinin aksine yaşanan bu durum Türkiye ekonomisinin diken üstünde olduğunun bir doğrulanması oldu.

Flormar Direnişi: 297 günden kalanlar...

Flormar direnişinin 297. gününde sona ermesi (erdilmesi), işçi sınıfının bağımsız tutumu ve örgütlülüğü olmadığı sürece, uluslararası çapta bir etki yaratsa da, bir yıla yakın bir süre direnişi sürdürme iradesi kalsa da sonucun değişmesinin zor olduğunu gösterdi. Elbette direnişin irdelenecek çok yönü var fakat Petrokimya İşçileri Birliği olarak en çok bu yanı üzerine dersler çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz.

Genelde patronların sendikalaşmaya dönük tahammülsüzlüğünü Flormar'da bir kez daha gördük. Sendikal örgütlenme faaliyeti açığa çıkınca öncülerin işten atılması ve baskı ile başlayan süreç, çoğu kadın 132 işçinin işten atılmasına kadar vardı. Kısa sürede bu kadar işçiyi atan, içerideki işçiler üzerinde mobbingi yoğunlaştıran, fabrikayı duvarlarla-tellerle cezaevine çeviren bir sendika düşmanlığı vardı Flormar'da. Dönem dönem polis, kaymakamlık, valilik de devreye girdi. Tüm bunlara rağmen direnişçi işçilerin direngenliği kırılmadı.

İŞÇİLERİN ÖZ GÜCÜ DAHA FAZLA AÇIĞA ÇIKARTILMALIYDI

Şüphesiz direnişçi işçilerin, direniş sürecinde kardeşleşmeleri, birlikte fabrika önünde omuz omuza durmaları önemli bir sıçramaydı. Çalışma koşulları yüzünden birbirini tanımayan işçiler birbirlerini tanıdılar, kadın ve erkek işçiler arasındaki duvarlar kalktı, yer yer üretken ve kolektif ortamlar oluştu. Bu deneyimler Flormar direnişinden bizlere kalan mirasın önemli bir yanını oluşturuyor.

Buna karşın Flormar işçilerinin ve direnişçilerinin en büyük eksikliği birlik olma düzeyi, taban örgütlülüğü ve bağımsız davranabilme niteliği gibi alanlarda ortaya çıktı. Birlik olmanın eksikliği derken, en başta içeri ile dışarının yaşadığı kopuşu kast ediyoruz. İçeride atılacak adımlar ve sendikalaşma sürecinin ilerlemesi, dışarıyı da güçlendiren, ruhsal birliği pekiştiren bir etkide bulunacaktı. Fabrika içerisindeki işçiler payına atılacak en temel adım üretimden gelen gücün kullanılması olurdu. Sendikalı işçilerin büyük kısmı hâlâ içerideyken ilk işten atma saldırısına karşı üretimi durdurmak, süreci hızlandıracak ve içeriye diri tutacak bir hamleydi. Sendika, bu gücü göstermekten hep geri durdu. Bekleme-

ci tutum zayıflama dışında bir şey getirmedi. Patron ise işten atma politikasına pervasızca devam etti. Direnen işçilere el sallamak bile işten atmanın bahanesi olmaya yetti. Üretimden gelen güç, taşeron işçiler içeri sokulduğunda da gösterilmeliydi. Taşeronların içeri girmeleri, içeride çalışmalarını mutlaka engellenmeliydi, bu yapılmadı.

Bu koşullarda içerideki sendikalaşma çabaları tıkanma yaşadı. İçerideki işçilerin kaygılı davranışları işçiler arasındaki dostane tüm bağları kopardı veya zayıflattı. Direnişteki işçiler direnişin enerjisi ile omuz omuza birlik olma düzeyini yükselttiler fakat birlikte tartışma, ortak karar alma, eğitimlerle bilincin geliştirilmesi gibi alanlarda hep eksik kalındı.

Flormar, son zamanların en fazla destek gören direnişlerinden birisiydi. Kadın örgütleri, siyasi parti ve örgütler, yurtdışından kurumlar, Industriall gibi yapılar yaygın bir dayanışma süreci ördüler. Doğrudan direnişin parçası olarak davrandılar, etkinlikler, eylemler gerçekleştirdiler. Boykot eylemleri destekçi güçler tarafından başlatıldı. Direnişçi işçiler elbette bir yerden itibaren o eylemlerin parçası oldular, sınırlı sayıda da olsa kendileri de eylemler yaptılar. Fakat direnişçilerin kendi öz gücü ile dayanışmayı büyütecek eylemler yapılmasından genelde geri duruldu. Sendika, işçileri fiili-meşru mücadele çizgisinden geri tutmak için bilinçli bir politika izledi. Direnişin pratik

ayağında destekçilerin eylemleri ön plana çıkartıldı. Direniş kapı önü bekleyişine sıkıştı. Bu da bir süre sonra işçilerin moral ve motivasyonunu düşürdü.

İŞÇİLERİN ÖZ İRADESİ İLE YOL YÜRÜNMELİYDİ!

Taban örgütlülüğü bir fabrika örgütlenmesinin, bir direnişin kazanmak için olmazsa olmazıdır. Birlikte tartışan, karar alan, uygulayan, denetleyen bir mekanizmadır. Bir sendikalaşma süreci de varsa, taban örgütlenmesi sendika yönetimiyle ilişkilense bile ondan bağımsız olmalı ve onu da denetleyen bir hat izlemelidir. Bunların her birini yaratabilmek bir örgütlenmenin, bir direnişin en önemli kazanımıdır.

Kazanımları hesap ederken öncelikli gerçek bir örgütlülük oluşturabildik mi, kalıcı bir örgütlülüğe dönüştürebildik mi sorularını cevaplamak durumundayız. Parasal hakların elde edilmesi, işe dönme, sendikanın fabrikaya girmesi elbette kazanım olarak değerlendirilecektir. Fakat bunların kalıcı olup olmaması, hakların uzun vadeli korunması ve genişletilmesi açısından belirleyici olan, yine fabrikadaki işçilerin örgütlülüğüdür.

Flormar'da bir direniş komitesi vardı ve toplantılar da yapıyordu. Ama göstermelik bir işleyiş olduğunu her örnekte gördük ve her fırsatta da ifade ettik. Direniş komitesi direnişçi işçilerin belir-

leyici olmadığı bir işleyişe dayanıyordu. Toplantılar daha çok bilgi aktarma işlevi görüyordu. Ayrıca gerçekten tabanın iradesine dayalı bir işleyiş oluşturmanın temel bir yanı da ana komitenin yanı sıra tüm işçilerin tartışma ve karar süreçlerine katılabildiği mekanizmaları yaratabilmektir. Sendika yönetimi, bunu yapmak bir yana, yüzü aşkın işçinin enerjisini bilince, bilincini de örgütlü bir düzeye getirmek için bile özel bir çaba harcamaktan uzak durdu.

Flormar deneyimi -ki hâlâ devam eden bir süreç olduğu ifade ediliyor- üzerinden hem Flormar işçilerine hem de tüm işçilere diyoruz ki, işçiler iradelerini kendi ellerine almalıydılar. Yoksa 10 ay boyunca tüm iradenin teslim edildiği sendikal yönetim tabakası, işçilerin büyük çoğunluğunun devam eğilimi ile gittiği bir toplantıda işçilerin gururunu eze eze direnişi bitirebilir. Fiili-meşru gücünüze güvenmezseniz, "Yapacağımız eylemler buradaki direnişi zora sokmasın, görüşmelere gölge düşürmesin, biraz bekleyelim" diyen anlayışa boyun eğilirse, kapının önünde mahkemeler beklenir. Ya da görüşme talebine patronun bir karşılık gelecek mi diye beklemede kalınır.

Direnişin 8 Mart'ın öncesinde bitirilmesi sermayenin ve devletin çok özel bir saldırısıydı. Kadın işçilerin çoğunluğu oluşturduğu bir direniş olduğu için, birçok kurum 8 Mart günü direniş alanında olma çağrısı yaptı. 8 Mart'ın özüne uygun bir alanda kitlesel bir eylem gerçekleşecekti. Tam da bir gün öncesi akşamı direniş bitirildi. Çoğunluk kararı deniyor, ancak sendika yöneticilerinin, işçileri saatlerce ikna edemedikleri yerde korkuttuklarını, azarladıklarını, işçilere bağırduklarını, onur kırıcı davrandıklarını biliyoruz.

İşçi sınıfı 297 gün direnmenin onurunu taşıyan Flormar direnişçilerinin azminden, enerjisinden çok şey öğrendi. Daha güçlü Flormarlar yaratabilmek içinse direnişin yetersizlik ve zaaflarından çıkaracağımız dersleri de unutmamamız gerekiyor. Söz-yetki-karar hakkının işçilerde olduğu, kaderimizin sendikal bürokrasiye bırakılmadığı yeni Flormarlar için fiili-meşru mücadelenin bilinci ile taban örgütlerinde örgütlenmeye!

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

MİB MYK Mart 2019 toplantısı sonuç metni:

Çözüm sandıkta değil, mücadelede!

Metal İşçileri Birliği Merkez Yürütme Kurulu (MYK) olarak Mart ayı toplantımızı gerçekleştirerek işçi sınıfının ve toplumun gündeminde yer alan konuları birliğimiz ve metal işçileri adına ele aldık.

KRİZİN FATURASI PATRONLARA!

MYK'mız; ekonomik kriz ve yerel seçim atmosferinde ele aldığı gündemlerle metal işçisini ve birliğimize gönül veren tüm işçi kardeşlerimizi, büyüyen kriz ve yaklaşan sosyo-ekonomik saldırılar karşısında şimdiden uyarılmaktadır. Birliğimiz saflarında, fabrikalarda, sanayi havzalarında örgütlenmeye, birliğimizi büyütüp tek yumruk olmaya çağırılmaktadır.

Bu kapsamda MYK'mız; siyasal gelişmeleri, ekonomik krizi ve fabrikalara olan etkisini, işkolundaki sendikaların tablosunu, yerel seçimleri, EYT üzerinden gündeme gelen emeklilik sistemi ve EYT mücadelesini geniş bir şekilde ele almıştır.

Türkiye, gerek kendi iç dinamiklerinden gerekse emperyalist dünyanın kapitalist karakterinden dolayı ekonomik krizi en derinden yaşayan ülkelerden biri konumundadır. Birçok temel tüketim maddesinin yanı sıra, üretimin ithalata bağımlılığından dolayı paranın değeri düştükçe gıdaya, ulaşımaya kadar bir dizi temel ihtiyaç malzemesi fahiş bir biçimde zamlanmaktadır. İşçi ve emekçiler krizin etkilerini en derinden yaşamaktadır. Sermaye kendi krizinin faturasını bizlere kesmektedir.

İŞTEN ATMALAR YASAKLANSIN!

Diğer taraftan ise metal fabrikalarında irisinden ufağına üretim daralmakta, işler azalmaktadır. Ancak kâr oranları büyük oranda değişmemektedir. Bunun nedeni ise hükümetin teşvikleri, vergi afları, sermaye için yarattığı olanaklardır. Birçok fabrika şimdiden AKP tarafından kendilerine atılan can simidine, İşsizlik Fonu'ndan finanse edilen Kısa Çalışma Ödeneği'ne başvurmanın hazırlıklarını yapmaktadır. Tofaş, Ford gibi otomotiv devleri ise şimdiden bundan faydalanmaktadır.

AKP tarafından yapılan "istihdam" kampanyalarına, sonuna kadar patronların hizmetine sunulan İşsizlik Fonu'na rağmen işsizlik her geçen yükselmektedir. Bir kısım yerde işten atmalar yaşanırken seçimin ardından işten atmaların daha da artacağı açık bir olgudur. Birçok şirket bütün planlarını seçim ertesine bırakmış

durumdadır. Bu durumdan doğru işçiler büyük bir belirsizlik içerisinde.

SENDİKALAR

İş kolundaki sendikalar başta olmak üzere ülkedeki neredeyse tüm sendikalar, işçi sınıfının krizin pençesinde olduğu bir zaman diliminde geçiştirmelik işler yapmakta hatta birçoğu kımıldamamaktadır. Sadece, olanları derin bir sessizlikle izlemektedir. Türk Metal ve Çelik-İş gibi ihanet şebekeleri, fabrikalarda Kısa Çalışma Ödeneği'nden işçileri haberdar etmezken bizzat fabrikalardaki işten atma listelerini hazırlamaktadır. Bu dönemde imzalanan sözleşmeler de enflasyon rakamlarının altında kalmaktadır. Hatta Çelik-İş ve Türk Metal ağaları daha ileri giderek AKP için seçim çalışmalarına, oy avcılığına bile soyunmuşlardır. Birleşik Metal-İş ise kendisinin örgütlü olduğu fabrikalarda belli bir icazet çerçevesinde işçi sınıfının sorunlarından uzakta, kimi zaman EYT gibi toplumsal gündemlerde ise pankartla resim çekilme, açıklama yapmanın ötesine geçmemektedir.

MEZARDA EMeklİLİĞE HAYIR!

EYT sorununun etkilediği kişi sayısının milyonu aşmasından dolayı toplumda yarattığı etki ve mezarda emeklilik sistemi MYK'mızın gündeminde temel yer tutmuştur. Metal işçisinin geniş bir kesimi bu sorundan muzdariptir ve çözüm aramaktadır. MYK'mız ve birliğimiz her daim hak arayan kesimlerin yanında olduğu gibi EYT'lerin de yanındadır. Bu sorun fabrikalarla, milyonlarla bağlantılı bir sorundur. Ve sadece sorun yaşa takılanlardan ibaret değildir. Sorun işçi sınıfını, geleceğimizi ve evlatlarımızı ilgilendirmektedir. Bu mücadelenin temel taleplerinden birisi yaşa takılanların mağduriyetlerinin giderilmesi, mevcut 'mezarda emeklilik yasasının değiştirilmesi' de temel taleplerden biri olmalıdır. Emeklilik sistemi olduğu gibi kaldığı sürece EYT sorununa sıkışmış bir mücadele hiçbir sonuç yaratmayacaktır. Bu dinamiği büyütme, toplamında emek cephesinin kazanımına dönüştürme bu şekilde mümkündür.

EYT'lerin kitleselliği bir taraftan bir güç olsa da, diğer taraftan sınırlı eylemlerle yetinmek ve seçimler-partiler arasında bir hak kazanmayı ummak büyük bir yanlışlıktır. Bu, her zaman olduğu gibi yine sadece

aldatılmayı getirecektir. Bugün mecliste bulunanlar ve anlayışları mezarda emekliliğin temel yaratıcılarıdır. İşçi sınıfının en büyük gücü üretimden gelen gücüdür. Bu yüzden onlardan medet ummak yerine yine kitlesel ve üretim alanlarına dayanan bir tarza yönelmek, bu hak gaspında patronların payını da unutmamak gerekmektedir.

DÜZEN PARTİLERİNE OY YOK!

Tüm bu kriz ve belirsizlik ortamının oluşmasında Türkiye kapitalizminin ve sermayenin yönelimleri sonucu yaratılan tek adam diktatörlüğü ve bunun açmazlarının önemli bir payı vardır. Toplumda büyük oranda meşruiyeti tartışmalı hale gelen AKP iktidarı yerel seçimleri, genel seçim atmosferine büründürüp "vatan, millet ve din" istismarı üzerine kurarak varlığını seçim üzerinden garantilemek ve büyük bir rant kapısı olan belediyeleri korumak istemektedir. Bu kapsamda düzen partileri ya AKP'nin yanında yer almakta ya da rant hesapları, pazarlıklar ile sözde muhalefet yapmaktadır. Ancak işçi emekçilerin temel sorunlarına dair en ufak bir şey söylenmemektedir. Dertleri oy devşirmek, rant kapılarını tutmaktır. İşçi-emekçi kesimleri kendilerine yedeklemenin peşindedirler.

Birliğimiz, yaklaşan yerel seçimlere daha önce birçok kez sözünü söyledi. Seçimler, hele de yerel seçimler, bu düzende rantın dağılımından başka bir işe yaramamaktadır. Ama seçim meydanlarından dile getirilen ve temel sorun alanlarına dair çözüm "sözleri" tamamen safsatadır. Belediyelerle hiçbir sorunlarının çözülemeyeceğini işçi sınıfı yıllardır bilmektedir. Ancak atmosferden kaynaklı, örgütsüz olduğu için kolayca bu atmosfere çekilmektedir. Uyarımız tüm toplum kesimlerinedir: Seçimler çözüm değildir. Değişecek bir şey varsa, tarihte olduğu gibi hep işçilerin-emekçilerin hareketi, eylemi ile

olmuştur. İşçi sınıfı ne kazandıysa mücadeleyle kazanmıştır. Seçim sandıklarında işçi sınıfının kazandığını tarih sayfaları yazmamaktadır.

Seçim safsatalarının, oyunlarının zihinlerimizi işgal etmesine izin vermeyelim. Parçası olmayalım. Bizim seçimimiz mücadele olmalıdır. Söz hakkı istiyorsak, yönetimde söz sahibi olmak istiyorsak bunun yolu seçim sandıkları değildir. Fabrikamızda, yaşam alanlarımızda, sokakta birliğimizi güçlendirmektir.

Krizin yükseldiği ve seçimlerin ardından estirilecek sosyal ve ekonomik saldırılar dalgasına hazırlanalım. Cumhurbaşkanlığı 2019 yıllık planı ve YEP ile bu saldırıların haberleri verildi. Sandıklara ve 'bize oy verin' diye haykırana inanmayalım, kendi geleceğimiz için birliğimizi güçlendirelim.

MYK'mız; büyüyen kriz karşısında taleplerimizi sarılmamız ve bunlar etrafında işçi sınıfının kenetlenmesi için planlamalar yapmıştır. Bu kapsamda taleplerimiz ve birliğimiz için çeşitli araçların kullanımını planlamıştır. Seçimler vesilesi ile yaratılan tüm yanlısamalara, kendi sınıfımızın gözünden aydınlatmayı kendi önüne koymuştur.

MYK'mız; sendikaların atıllığına karşı işçileri harekete geçirmek, yaklaşan genel kurul ve delege seçimleri sürecinde işçilere "söz, yetki, karar" hakkını kendi eline alması konusunda yapılacak çalışmalara da şimdiden açıklık getirmiştir.

Tüm işçi kardeşlerimizi, sendikalardaki bürokratik işleyişe, hısım-akraba kayırmacılığına, sermaye ile kurulan işbirliğine ve icazetçiliğe karşı birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.

MYK'mız yayın çalışmasını ve aylık bültenine dair planlamalarını da gözden geçirip yeni hedefler ve planlamalar doğrultusunda toplantısını sonlandırmıştır.

DEV TEKSTİL GMYK toplantısı sonuç metni

Krize, savaş ve saldırganlık politikalarına, kölece çalışma koşullarına karşı mücadeleye, örgütlenmeye!

Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası (DEV TEKSTİL) olarak 17 Mart tarihinde Genişletilmiş Merkezi Yürütme Kurulu (GMYK) toplantısını gerçekleştirdik. Ekonomik-siyasal krizin derinleştiği, seçim vaatleri ile sınıfın yapay bir bölünme içine sürüklendiği bir dönemde sınıfın örgütlü mücadelesini büyüme bakışı temel gündemimizi oluşturdu. Üye, yönetici ve temsilcilerimizin katıldığı toplantıda öne çıkan değerlendirme ve çalışma planını şu şekilde özetleyebiliriz:

- Ocak ayında yaptığımız genel meclisin ardından bugüne yapılan faaliyetlerin aktarılması ile toplantımızı başlattık. Öncelikle gündemimiz yaşanan ekonomik ve siyasal gelişmelerin işçi sınıfına yansımaları oldu. Kriz bahanesiyle işten atmaların, esnek ve kuralsız çalışmanın yaygınlaştığı, pek çok alanda ücret gaspından, yıllık izinlerin zorla kullandırılmasına kadar farklı yansımaları bölgelerden örneklerle tartıştık. Yaşanan ekonomik saldırıların yanı sıra coğrafyamızı ve tüm dünyayı saran kirli savaş, ırkçı saldırılara değindik. Yaşanan kirli savaş ve saldırganlık politikalarına karşı "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" şiarının güncel önemi üzerinde durduk.

- Ocak ayı itibariyle ücretlere yapılan sefalet zamları ve buna karşı gerçekleştirilen işçi eylemliliklerinin değerlendirmesi oldu. Asgari ücretin AGİ ile birlikte 2020 TL olması yüksek bir zammış gibi görünse de temel tüketim maddelerine, faturalara, vergilere vb. gelen zamlarla ücretler açlık sınırının çok altında kaldı. Pek çok fabrika ve atölyede asgari ücret sonrasında kırıntı düzeyinde zamlar yapıldı. Sınırlı ve parçalı da olsa tepkiler açığa çıktı.

Sendikamız bu süreçlerde gerek sosyal medya üzerinden gerekse fabrikalara, sanayi havzalarına giderek "sefalet ücretlerini kabul etmeyelim!", "sefalet ücretlerine karşı üretimden gelen gücümüzü kullanalım!" şiarlarını yükseltti, işçilerin örgütlülüğünü güçlendirmek için sendikalaşma ve örgütlenme çağrısında bulundu. Hala devam eden eylemliler sürece yön verme çabasını güçlendire-

rek sürdüreceğiz.

- Sermaye düzeninin patronlara verdiği 2019 İstihdam Teşviki ve kısa çalışma ödeneği gibi uygulamaların ne anlama geldiği üzerine tartışma yapıldı. Önümüzdeki dönemde sendika olarak bu konuda bilgilendirme yapacak, işsizlik fonunun bu şekilde yağmalanması üzerine bilgilendirmeleri sürdüreceğiz.

- 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Türkiye'de ve dünyada geniş bir eylemliler süreci olarak işlendi. Bu 8 Mart'ta sendika olarak çıkardığımız magnetleri örgütlü-örgütsüz pek çok fabrikaya ulaştırarak emekçileri mücadeleye çağırdık. 8 Mart'ı ve kadın işçilerin sorun ve taleplerini özel olarak işleyen sendika bülteni ve bildiri-leri işçilere ulaştırdık.

Genel seslenişlerin ötesinde temsilciliklerimiz 8 Mart vesilesiyle kadın işçilerin sorunları ve örgütlenme sorunlarını farklı toplantı, geniş katılımlı etkinlik ve mitinglerde dile getirdi. İşçi kadınların sorunlarının her geçen gün derinleştiği bilinciyle sorunların ve mücadele taleplerinin işlenmesi ve özel bir çalışmaya konu edilmesi gerekliliğini bir kez daha vurguladık.

- Mevcut sendikaların son dönem açığa çıkan patron-hükümetle ilişkileri

ve örgütlülük düzeylerini değerlendirdik. Tekstil sektöründe geçmişten bu yana örgütlülük düzeyinin zayıf tablosu ve sınıf sendikacılığı üzerine çalışmamızı konuştuk. Sendikaların "hak verilmez alınır" bilincinden giderek uzaklaştığı ve sermayeden icazet alma anlayışının arttığına dair gözlemleri paylaştık. Sendikamızın tüzüğü ile de güvenceye alınmış olan "sınıf sendikacılığı" anlayışının güçlü bir tanıtıma dönüşmesi için planlamalar yaptık. Tüm çalışmalarımızı işçilerin tabandan birliğini sağlayacak bir yöntemle işleyeceğiz.

- İşçi sınıfının mihenk taşı olan Greif İşgali'nin yargılanma süreci devam ediyor. 15 Nisan'da yapılacak ikinci duruşma öncesi, tüm işçi-emekçileri ve ilerici kamuoyunu bilgilendirme amaçlı hazırlıkların yapılması planlandı. Bir kez daha işçi sınıfının grev-direnış hakkının yargılanmamacığını vurgulayacağız.

- 31 Mart'ta işçi sınıfı-emekçilerin önüne bir kez daha seçim sandıkları koyulacak. Tartışmalar ve rant kavgaları sürerken insanca bir yaşamın sandıkla değil, işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle kazanılabileceğine dair tutumumuzu belirledik. Seçim süresince "seçim çare olmaz, bu düzen dikiş tutmaz!" bakışıyla

çalışmamızı sürdüreceğiz.

- Tekstil sektörünün TİS tartışmaları başladı. Ama bu tartışmalar kapalı kapılar ardından işçilerden habersiz bir şekilde örgütleniyor. Bu TİS tartışmaları kapsamında hazırlanan bildiri, broşür vb. materyalleri fabrikalara götürmek üzerine planlamalara devam edeceğiz.

- İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs yaklaşıyor. 1 Mayıs'ı tüm alanlarda bilgilendirme toplantılarına, geniş katılımlı etkinliklere konu edeceğiz. Kölece çalışma ve yaşam koşullarına karşı sınıfın örgütlü gücüne değinecek ve 1 Mayıs çalışması sürecinde birlik ve örgütlülük vurgusunu öne çıkaracağız. Bununla ilgili yazılı, görsel hazırlıklara bugünden başlanması kararı alındı.

- Sendikamızın genel kurulu yaklaşıyor. Genel Kurul hazırlıklarını bir mücadele ve örgütlenme süreci olarak ele alacak, pratik planlamasını da bu bakışla sürdüreceğiz.

- Sendikamız son olarak görsel ve yazılı basını üzerinden çalışmalarını gözden geçirdi. Planlamalar yaptı.

DEVİRİMCİ TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI

Trakya'daki işçilerden seçimlere dair...

"SANDIKLAR BİZİ KURTARMAYACAK"

Mevcut sistemde seçime giren düzen partilerinin hepsi, sanki ortada bir leş var da bir parça nemalanmak için birbiriyle yarışıyor. Hepsi bir yana çekiştiriyor. Muhtarları bir yandan, belediye başkan adayları, azalar, meclis üyeleri diğer yandan, aralarında hınca hınç bir yarıştırdı gidiyor.

Bizim derdimize bakan yok. Çalış çalı dur, fatura öde, yine çalış, yine çalış... Ortada bir şey yok. Üretiyoruz ama yönetemiyoruz. Sandıklardan ne çıkarsa çıksın bizi kurtarmayacağı açık. O yüzden diyorum ki birlik olalım, dirlik olalım!

ÇORLU'DAN BİR İŞÇİ

***

"UMUDUMUZ SANDIKLARA SİĞMAZ"

Bugüne kadar hangi parti, özellikle

çalışan işçi kadınlar için ne yaptı? Kreş istedik, vermediler. Eşit işe eşit ücret istedik, vermediler. İş güvencesi istedik, vermediler. Kadına ve çocuğa dönük şiddete, tecavüze, cinayete daha ağır cezalar istedik, vermediler. Yani say say bitmez...

Umudumuz sandıklara sığmaz. Biz işçi kadınlar kısıntı değil, dünyayı istiyoruz; vermeyecekler, alacağız!

ÇORLU'DAN KADIN METAL İŞÇİSİ

***

SEÇİMLER VE SEÇİM BÜROLARI

Bu seçimlerin işsizler için en büyük kazanımı kurulan seçim büroları ve oralarda içebildikleri bedava çay oldu diyebiliriz. Bir yandan para ödemedi birkaç çay içip 3-4 saat vakit geçirebildikleri bir ortama kavuştu işsizler, bir yandan da birbirleriyle işçi aranan yerleri paylaşacakları bir ortama.

Görünürde seçime sessiz sedasız,

gürültüsüz ve görece ilgisiz bir hava hakim. Partiler için de halk için de durum bu minvalde. Ne yeri göğü inleyen seçim otobüsleri gözüküyor mahallelerde ne de hararetli seçim tartışmaları var kahvelerde. Halkın gündemi çarşı, pazar, pahalılık: "Domates olmuş 20 TL." İşsizlik temel gündem.

Tek farklı seçim çalışması, EYT'lerinki. Emeklilikte yaşa takılan 100 binlerce işçi bu seçimin en aktif çalışanı. Emeklilik yasasını gündemleştirmek için her platformu kullanan işçiler, meydanlara inmekten de imtina etmediler. İşçi sınıfının ortak istemleri için siyasal iktidara baskı yapan EYT'lere seçimin gerçek kazananı denilebilir bence. İşçi ve emekçiler ortak çıkar ve talepleri için yan yana geldikleri zaman, seçimin de ülkenin de gündemini belirleyebileceklerini gösteriyorlar EYT örneğiyle.

Ne demeli, "Her sınıf kendi bayrağı altına!"

ÇERKEZKÖY STARAX İŞÇİSİ

Tüpraş işçilerinden 4 rafineride uyarı eylemleri

Tüpraş'ta toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin (TİS) 22 Mart'ta gerçekleştirilen oturumunda da yönetimin dayatmaları nedeniyle hiçbir madde anlaşma sağlanamaması üzerine 25 Mart sabahı Aliağa, Batman, İzmit ve Kırıkkale rafinerilerinde işçiler uyarı eylemi yaptı.

Aliağa'daki rafineri girişinde saat 8.00'de başlayan eylemde konuşan Petrol-İş Sendikası Şube Başkanı Ahmet Oktay, Tüpraş yönetiminin 2 yıllık sözleşmeyi 3 yıla çıkarmak için dayatma yaptığını ve bunu kabul etmeyeceklerini söyledi. Ayrıca vardiya sisteminin değiştirilmek istenmesi ve daha önce 10 günden 8 güne indirilen mazeret izinlerinin giderek ortadan kaldırılmak istenmesini de kabul etmeyeceklerini ifade etti. Oktay, "Bu sözleşme bitmiş olabilir, bu sözleşme imzalanmış olabilir", "işveren yüzde 22 vermeyi kabul etmiş" söylemlerinin doğru olmadığını dile getirdi.

TÜPRAŞ'IN KÂRI KATLANDI, İŞÇİNİN ALIM GÜCÜ DÜŞTÜ

Görüşmeye katılan Tüpraş temsilcilerinin "yetkisiz yetkili" olduğunu ifade eden Oktay zam tekliflerinin bu kişilerce "ütopik" diye nitelendirilmesini teşhir etti. Bu kişilerin kendilerine bir zam teklifi sunmadığını belirten Oktay, "Bizim taleplerimiz ütopik değil, alım gücümüz düştü" dedi. Oktay, Tüpraş'ın 2018 bilançosuna değinerek "Üretim artmış, kapasite artmış, kâr katbekat artmış" dedi.

4 rafineri olarak ortak hareket ettiklerini belirten Oktay, amaçlarının işçilerin ekonomik kayıplarını gidermek olduğunu belirterek bunun için eylem ve mücadelelerinin süreceğini ifade etti.

Tüpraş'ın Batman, İzmit ve Kırıkkale rafinerilerinde de eş zamanlı eylemler yapıldı.

5 Mayıs davasında Türk Metal'cilere ceza!

5 Mayıs 2015'te Organize Sanayi Camii yanında Türk Metal'den istifa etmek için buluşan işçilere saldıran Türk Metal çetesi hakkında açılan dava sonuçlandı.

Buna göre Renault işçisi Oktay Güngör'ün davacı ve mağdur olduğu davada Türk Metal üyesi Özden İnce hakkında "sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi" suçunu işlediği için 5 ay hapis cezası verildi. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilirken, 5 yıl

süre ile denetime tabi tutulmasına karar verildi. Aynı zamanda Oktay Güngör, hakaret suçu nedeniyle de 1740 TL adli para cezasına çarptırıldı.

Akif Bekiç'in Semih Özçelik'i de yaralama suçundan 2000 TL adli para cezasına çarptırılmasına karar verildi.

Ayrıca kamu davasıyla birleştirilen dosyada, Tayfun Altıntaş ve Ersin Özdemir ile ilgili olarak sanıklara "basın yayın organlarının yayını engellemek"

suçundan beraat verilirken, Türk Metal yöneticisi Mesut Dinç'in Tayfun Altıntaş ve Ersin Özdemir'e yönelik basit yaralama suçundan 2000 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ve 5 yıl süre ile denetime tabi tutulmasına karar verildi.

Diğer sanıkların beraat etmesine itiraz edilerek üst mahkemeye başvuru yapılacaktır.

KIZIL BAYRAK / BURSA

Komünist Enternasyonal'in 100. yılı...

İlk yıllar, ilk s

İşçi hareketindeki ağır fakat yaygın büyümenin ortaya çıkardığı İkinci Enternasyonal, görece barışçıl biçimde yaşanan bir dönemin reformist bir yan ürünüydü. Üçüncü Enternasyonal ise toplumsal devrimler çağının ilk büyük devrimci dalgasının dolaysız bir devrimci ürünü oldu. Hemen ardında muzaffer Ekim Devrimi, hemen önünde yeni muzaffer devrimlere varabilecek devrimci çalkantılar uzanıyordu. Kendi kuruluşu şahsında, yeni çağın açık bilinci kadar, yaşadığı günlerin devrimci bilincini, sorumluluğunu ve coşkusunu da yansıtıyordu. Tarih içindeki yerini ve tarihsel misyonunu buna göre saptamaktaydı. Kendini uluslararası işçi hareketinin uzun geçmişinin devrimci mirasçısı ve devrimler dönemindeki temsilcisi olarak görüyordu. Birinci Enternasyonal, geleceği öngörmüş ve sosyalizm için uluslararası proleter mücadelenin ilk ideolojik ve örgütsel temellerini atmıştı. İkinci Enternasyonal, hareketin yaygınlaşmasında büyük bir rol oynamış ve milyonlarca proleter sosyalizm bayrağı altında örgütlemişti. Üçüncü Enternasyonal ise, bu birikimin meyvelerini toplayacak, "açık kitle eyleminin, devrimi gerçekleştirmenin enternasyonal" olacaktı. (*Kuruluş Manifestosu*). Lenin ise kuruluşunun hemen ardından Üçüncü Enternasyonal'in "tarihteki yeri"ni ve "çağ açan önemi"ni, proletarya devrimini zafere ulaştırmak, "Marks'ın baş sloganını", proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirmek şeklinde özetlemişti.

Tarih içindeki bu dolaysız devrimci konumunun yanı sıra yeni enternasyonalin bir başka temel özelliği, ilk kez tüm dünya ölçüsünde bir uluslararası örgüt olarak ortaya çıkmasıydı. İlk iki enternasyonal yalnızca Avrupa ve Kuzey Amerika işçi hareketini kucaklamışlardı. Birinci Enternasyonal döneminde Doğu hâlâ uzun tarihsel uykusundaydı. İkinci Enternasyonal'in ise ancak son döneminde Doğu'da uyanışın ilk belirtileri açığa çıkmış, fakat oportünist liderler ya bunu görmezlikten gelmişler ya da örneğin "ilerici bir sömürge politikası" tartışmakla yetinmişlerdi.

İkinci Enternasyonal'i çöküşe götüren emperyalist dünya savaşı, öte yandan

Doğu'daki uyanışı da tüm boyutlarıyla açığa çıkardı. Ekim Devrimi ise ona yeni bir hız kazandırdı; Batı'nın devrimci işçi hareketiyle Doğu'nun devrimci ulusal hareketi arasında dolaysız bir köprü oldu. Şimdi ise komünist Üçüncü Enternasyonal, bu birliğe uluslararası bir örgütsel şekil kazandırmak iddiası ve misyonuyla ortaya çıkıyordu. O yalnızca Batı'nın proleterlerinin değil, Doğu'nun emekçilerinin kurtuluş davasının da temsilcisiydi. Daha *Kuruluş Manifestosu*'nda buna açıkça yer verir; Batı'daki proleter devrimleri ile Doğu'daki ulusal kurtuluş devrimleri arasındaki kopmaz ilişkiyi vurgular.¹

İçinde olduğu güncel tarihsel ortamın etkisiyle, Komünist Enternasyonal'in kuruluşuna büyük bir coşku ve dünya devrimine ilişkin son derece iyimser beklentiler egemendi. Öylesine ki, Lenin, Kuruluş Kongresi'nin hem açış hem kapanış konuşmalarında, bu iyimserliği dile getirir: "*Bütün dünyada proleter ihtilalin zaferi artık kaçınılmazdır: Uluslararası Sovyet Cumhuriyetinin oluşumu ilerlemektedir.*"

Bununla birlikte, devrimci çalkantılar içinde doğmuş olmak Üçüncü Enternasyonal'in gecikmişliğini gösterdiği gibi, hazırlıksızlığında ifade bulan zayıflığını da açıklar. Kurulduğunda Üçüncü Enternasyonal'e bağlı partilerin sayısı son derece sınırlıydı. İkinci Kongre'de de dile getirildiği gibi, "çoğu ülkede salt komünist eğilimler ve gruplar vardı". Varolan partiler ise henüz yeni kurulmuşlardı. İdeolojik ve örgütsel bakımdan oturmuş değillerdi. Zayıf ve deneyimsizdiler. Avrupa'daki genel devrimci bunalımın sola ve devrimci eyleme çektiği yığınların henüz çok önemsiz kesimlerini temsil ediyorlardı. Bu yığınlar hâlâ büyük ölçüde İkinci Enternasyonal reformistlerinin ve "merkezci"lerin denetimindeydi. Doğal olarak bir tek Bolşevik Partisi bunun istisnasıydı.

Devrimci bir dalganın aşağı yukarı tepe noktasında doğmuş, fakat önüne gündemdeki dünya devrimine önderlik etmek görevi koymuş bir örgüt için, bu son derece büyük bir handıktı. Alman komünistleri, yeniden şekillenen komünist hareketin bu henüz son derece zayıf

düzeyini, Üçüncü Enternasyonal'in kuruluşunu ertelemeye gerekçe göstermişlerdi. Bolşevikler içinse tersine, aynı olgu bu kuruluşu bir an önce gerçekleştirmenin bir gerekçesiydi.

Komünist Enternasyonal zayıf doğmakla birlikte kuruluşunun ilk bir yılında çok hızlı bir gelişme yaşadı. Yığınlardaki devrimcileşmenin sürmesi, Orta Avrupa'da ve Almanya'da Sovyet hareketinin gelişmesi ile Ekim Devrimine artarak süren sempati, bunu kolaylaştırmıştı. Komünist Enternasyonal çizgisinde yeni komünist partiler ve örgütler kuruldu. Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de ve İtalya'da devrimci işçilerin önemli bir bölümünü kontrol eden "merkezci" partiler, devrimci tabanın baskısıyla Komünist Enternasyonal'e katılma isteklerini açıkladılar. Bunlardan ilk üçü Şubat 1919'da İkinci Enternasyonal'in bir devamı olarak kurulan Bern Enternasyonal'i'nden kopmak zorunda kalmışlardı. Kısa ömürlü İkibuçukuncu Enternasyonal de aynı şekilde, sarı Bern Enternasyonal'i'nin itibarsızlaşmasının bir sonucu olarak çıktı ortaya. Komünist Enternasyonal'in güç kazanması öylesine etkileyiciydi ki, Lenin'i, İkinci Kongre'de (Temmuz 1920),

bir yıl içinde "İkinci Enternasyonalin üstesinden gelmiş" bulduklarını ilan eden abartılı bir değerlendirmeye bile götürebildi.

Bu hızlı gelişme üzerine gelen ve dünya devriminin olgunlaşmakta olduğu inancının hala güçlü olduğu koşullarda toplanan İkinci Kongre, Komünist Enternasyonal tarihinde ayrı bir yer tutar. Kuruluş Kongresi'ne göre geniş bir katılıma ve güçlü bir temsil yeteneğine sahip bu Kongre'de, bir dizi temel ve taktik konuda Komünist Enternasyonal'in ilkesel konumu netleştirildi, ideolojik temelleri oluşturuldu, tüzüğü kabul edildi.

Lenin'in İkinci Kongre'ye '*Sol' Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*' kitabını özel bir çabayla yetiştirerek ve Batı dillerinde basımını sağlayarak katılması, bu Kongrenin tarihsel konumu hakkında yanıltıcı yorumlara konu edilemez. Kongre net bir biçimde sağcı oportünizme karşı mücadele platformu olmuş, oportünizm "baş düşman" ilan edilmiştir. Üçüncü Enternasyonal "moda"sına karşı aşırıya varan tedbirler alınmış, "merkezçilik"e olduğu kadar onunla uzlaşma eğilimine de savaş ilan edilmiş, "merkez"den kopmak ve "merkezci"leri saflardan temizlemek

orunlar

**Komünist Enternasyonal
100. yılında!**

H. Fırat

tutumu bir "ülmatom" kesinliğinde ortaya konmuştur.

Ayrıntılarda ve bazı güncel sorunlarda tartışmalı noktalar olsa bile, Lenin, "sol" eğilimlere karşı mücadelesinde tarihsel ve ideolojik bakımdan temelde doğru ve haklı bir konumdadır. Henüz son derece yeni ve deneyimsiz olan komünist parti ve grupların içinde belli kesimler, İkinci Enternasyonal'in oportünist geleneklerine duyulan yerinde ve haklı tepkiyi, yanlış bir biçimde belli çalışma alan, araç ve yöntemlerinin reddine vardırırmaktaydılar. İçinden geçilmekte olan tarihsel ortama ve yığınlardaki devrimcileşme ve siyasal olgunlaşmanın düzeyine ilişkin yanılsamalar, bu eğilimi özellikle körüklüyordu. Oysa bir bütün olarak 1919 yılının olayları, gerek yığınların devrimcileşmesinin gerçek düzeyi, gerekse henüz son derece güçsüz ve deneyimsiz olan komünist partilerin bu yığınlara önderlik yeteneği konusunda uyarıcı olmuş, erken ve kolay devrim hayallerini boşa çıkarmıştı. Yine de, savaşı izleyen ve en büyük ve en derini olduğu sonradan anlaşılan ilk dalga geçmiş olmakla birlikte, devrimci durumun sürdüğü ve daha kuvvetli yeni bir dalganın geleceği, ortak ve güçlü bir inançtı. Bunu en iyi şekilde karşılamak ona en iyi şekilde hazırlanmayı, bu ise "baş düşman" ve asıl büyük tehlike olan oportünizmi alt etmeyi, fakat yanı sıra, "çocukluk" hastalıklarından kaçınmayı da gerektiriyordu.

Lenin kitabıyla bunu kavratmayı amaçlıyordu. Nitekim Kongre'deki tutumu da buna tanıklık eder. "*Burjuva rejimi bütün dünyada derin bir devrimci kriz geçirmektedir*" değerlendirmesini yapar ve sorunu, "*devrimci krizi iyi kullanabilmek için devrimci sınıfı hazırlamak*" şeklinde koyar. Bunun temel engeli oportünizmdir. Lenin'e göre Komünist Enternasyonal kurulduğundan beri önemli bir mesafe katedilmiş olmakla birlikte, "*dünya proletaryasının ihtilalci işçi partilerinin kendi içlerinde bulunan burjuva ve oportünist etkiden kurtulmaları henüz gerçekleşmiş değildir*". "*Oportünizm baş düşmanımızdır ve onu yenmeliyiz. Bu kongreden ayrıldığı zaman tüm partilerden, sonuna dek bu mücadeleyi vermeye kararlı*

olmalıyız. Asıl görevimiz budur."

Bu sözleri, bu görevle kıyaslandığında, "'sol' eğilimin yanlışlarını düzeltme" görevinin daha kolay olduğu; yalnızca küçük-burjuva öğelerin değil, fakat geçmişin çürütücü parlamenter geleneklerinin doğurduğu "*haklı, doğru ve gerekli bir kinden hareket eden proletaryanın bazı ileri gruplarının*" da bu eğilim içinde yer aldığı değerlendirilmesi izler.²

Komünist Enternasyonal tarihinde İkinci Kongre çoğu kere "21 Koşul"la birlikte anılmakta ve bu koşulların sonraki tarihsel etkileri hakkında yaygın bir tartışma yürütülmektedir. Lenin ve Zinoviyev tarafından hazırlanan Komünist Enternasyonal'e katılmanın "21 Koşul"u, bu kongrede oportünizme karşı verilen mücadelenin ve alınan tavrın en şiddetli ifadesi oldular.

Daha önce de ifade edildiği gibi, Avrupa'ya egemen devrimci havanın hâlâ sürüyor olması, devrimci tabanın baskısı, Ekim Devriminin prestiji, Komünist Enternasyonal'in artan gücü ve saygınlığı, tüm bu etkenler bir arada Bern Enternasyonal'i parçaladı. İkinci Enternasyonal'in merkezci kanadına mensup önde gelen hemen tüm partiler, İkinci Kongre öncesinde, taktik bir manevra olarak Komünist Enternasyonal'e katılmak istedikler.

"21 Koşul", bu "moda" eğilime karşı Komünist Enternasyonal'in kendi ideolojik ve ilkesel saflığını korumak ve savunmak isteğinin ürünüdür. Bu koşulların sunuş bölümünde açıkça belirtilir ve vesile doğdukça tek tek maddelerde yinelenir: "*Komünist Enternasyonal, II. Enternasyonal ideolojisinden kesin olarak sıyrılmayan ve yarı-gönüllü olduklarını belli eden kararsız öğeler tarafından sulandırılma tehlikesiyle karşı karşıyadır.*"

İkinci Kongre "21 Koşul"u kabul ederken hem bu tehlikeyi önlemek ve hem de, Komünist Enternasyonal üyesi olup da kendi reformist ya da "merkezci" kanatlarından kopmakta zorlanan partileri bu konuda bir an önce kesin bir tavra yöneltmek amacındadır. "21 Koşul"un 7. maddesi bu ikincisinin ("merkezçiler"-den kopma) en kısa zamanda gerçekleşmesini, "kayıtsız şartsız bir ültimatom

niteliğinde" ifade eder. Bunda tereddüt etmenin ve buna katlanmayı Komünist Enternasyonal'den beklemenin, onun "İkinci Enternasyonal'e benzemesine yol açacağı"nı belirtir. Böylece ilkinden kaynaklanan aynı tehlikeye işaret eder.³

Komünist Enternasyonal bu hassasiyeti göstermekte tümüyle haklıydı. Nitekim sarı Bern Enternasyonal'inden devrimci ortamın baskısıyla kopan ve Komünist Enternasyonal'e katılmak isteyen merkezci parti ya da kesimler ile İkibuçukuncu Enternasyonal, devrimci dalganın çekildiğinin kesinleşmesinden hemen sonra, gerisin geri aynı sarı İkinci Enternasyonal'e döndüler (Mayıs 1923). Öte yandan Komünist Enternasyonal, talep ettiği ayrışmayı gösterdiği kararlılığın basıncıyla sağlamayı başardı. Alman Bağımsız Sosyal-Demokrat Partisi ile Fransız ve İtalyan Sosyalist partilerinde, komünistler "merkezci"lerden koptular. Muhakkak ki oportünist öğelerden ancak "ülmatom"la gerçekleşebilen bu tür bir kopmanın geleceğe yansıyan bazı sonuçları olacaktı. Bu 1920 sonunda Tours kongresinde Komünist Partisi adını alan Fransız Sosyalist Partisi için özellikle doğrudur.

Fakat "21 Koşul", gerek taşıdığı anlam ve gerekse yarattığı tarihsel sonuçlar bakımından, yukarıda sözü edilen güncel tehlikeyi savuşturmaktan öteye bir önem taşımaktadır. Bir bölümü ilke sorunları ve dönemin devrimci görevleri konusunda açık ve kesin devrimci tanımlamalar getiren bu koşulların, öteki bir bölümü de Komünist Enternasyonal'e üye olmak isteyen partilerin bu üyeliği hak etmek için yapması zorunlu iç temizliği ve iç örgütsel düzenlemeleri, kesin ve emredici bir üslupla ortaya koymaktadır. Diğer bazı maddeler ise, bir örgüt olarak Komünist Enternasyonal'in disipline ve örgütsel işleyişe ilişkin anlayışını yansıtmaktadır. Yeni kurulmuş ve moda bir akına sahne olan Komünist Enternasyonal'in, İkinci Enternasyonal'den kalmış partilerden, örgütsel yapı ve işleyişe ilişkin olarak, kendi anlayış ve ilkeleri doğrultusunda kesin değişiklikler ve düzenlemeler talep etmesi son derece doğaldı. Ne var ki, ayrışma ve iç arınmayla karakterize olan bir

geçiş döneminin gerektirdiği bu katı ve emredici tutum, Komünist Enternasyonal'in bütün bir tarihinde kalıcılığa.

İkinci Enternasyonal gevşek bir federasyon olarak örgütlenmişti. Merkezi bir yönetim ve uygulama gücü olmadığı gibi, kararlarının bir bağlayıcılığı da yoktu. Bu yapı, içinde şekillendiği tarihsel dönemin sınıf mücadelesi yönünden durgun ve barışçı, hemen tümüyle ulusal bir zemine ve ulusal devlet çerçevesine dayalı koşullarıyla kolayca uyuşabiliyordu. Emperyalizm çağının hızlanan olayları, uluslararası proletaryanın ortak devrimci tutum ve eylemini daha sıkı koordine etmeyi gerektirdiği bir evrede ise, kağıt üzerinde ortak tutumlar saptanmış, fakat uygulama yeteneği konusunda hiç bir özel çözüm düşünülmemişti. Gerçekte devrim gibi, uluslararası proletaryanın ortak devrimci mücadelesini ve eylemini örgütlemek gibi bir sorunu olmayan İkinci Enternasyonal için bu durum ne şaşırtıcıydı, ne de o gün için bir problem yaratıyordu. İkinci Enternasyonal'in çöküşü bir yönüyle de durgun dönemin gizlediği bu gerçeğin emperyalist savaşla birlikte açığa çıkmış olmasının bir sonucudur.

Komünist Enternasyonal'den çok önce gerçek marksistler bundan proletarya hareketinin uluslararası disiplini konusunda sonuçlar çıkarmaya çalıştılar. Emperyalist savaş öteki şeyler yanında ulusal çitlere bir başkaldırı olmuş ve tek tek ülkelerdeki devrimci süreçleri bir tek dünya devrimci sürecinin bileşenleri haline getirerek, uluslararası proletaryanın genel strateji ve taktiğini olduğu kadar eylemini de birleştirip koordine etmeyi bir zorunluluk haline getirmişti. Savaşı izleyen uluslararası devrimci dalga bu ihtiyacı daha açık ve yakıcı hale getirdi. İkinci Enternasyonal'in ideolojik bakımdan heterojen, örgütsel bakımdan gevşek yapısının eleştirisi bu temelde gerçekleşti. Devrimci bir komünist enternasyonalin yapısı ve işleyişi ise bu eleştirinin ışığında düşünümlülük şekillendirildi.

Devrim çağının gereklerini (buna örgüt ve disiplin anlayışı da dahildi) devrim ülkesinin tarihsel pratiğinin de yardımıyla herkesten iyi kavrayan Bolşevikleri bir yana bırakalım. Alman Sosyal-Demokrat

Partisi'ndeki bürokratik-merkeziyetçiliğe duyduğu yerinde ve haklı tepkiden dolayı, merkeziyetçilik ve örgüt disiplini sorununa hep dikkatli ve mesafeli yaklaşıp gelmiş Rosa Luksemburg bile, daha 1915 sonunda, tüm oportünist öğelerden arınmış ve sıkı bir disipline dayalı yeni bir enternasyonal tasarlamıştı. Buna ilişkin olarak hazırladığı 6 maddelik Öneriler'ini, Karl Liebknecht bile, uluslararası disiplin konusunda katı ve fazla merkeziyetçi bulmuş ve eleştirmişti. Fakat buna rağmen Rosa Luksemburg bu konuda herhangi bir değişiklik yapmayı kesin bir biçimde reddetmişti. (Öneriler 1916 başında Spartakist grup tarafından benimsendi.)⁴

3. maddesinde "Sınıf örgütlenmesinin ağırlık merkezi Enternasyonaldir" diyen, savaş ve barış zamanında temel sorunlara ilişkin taktiklerin Enternasyonalce saptanması gerektiğini savunan Öneriler'in 4. maddesi ise şöyleydi: "Enternasyonal kararlarının uygulanması görevi bütün diğer örgütsel görevlerin üstündedir. Kararlara karşı çıkan ulusal seksiyonlar otomatikman kendilerini Enternasyonalin dışında bulurlar."⁵

Rosa Luksemburg, yalnızca ikinci Enternasyonal'in olumsuz deneyiminden hareket ediyordu. Oysa Komünist Enternasyonal'e yön veren Bolşevik liderler, bu deneyimin yanı sıra Ekim Devriminin ve sürmekte olan iç savaşın olumlu deneyiminden, yanı sıra savaş sonrası uluslararası devrimci dalganın başarısız fakat öğretici deneyimlerinden de hareket ediyorlardı. Buna rağmen, daha önce de altını çizdiğimiz iç ayrışma ve arınma ihtiyacının gerektirdikleri dışında, (ki "Öneriler"ini hazırladığı sırada Rosa Luksemburg da, eski enternasyonalin kendi bünyesinde olmak üzere, bunu kesin bir biçimde talep ediyordu), formüle ettikleri koşullar özü itibarı ile çok farklı değildi.

Öte yandan, "21 Koşul"a egemen disiplin ve merkeziyetçilik anlayışı, yalnızca uluslararası işçi hareketinin geride kalan deneyimlerinden de esinlenmez. Yanı sıra, içinden geçilmekte olan tarihsel ortamın varsayılan özelliklerinden hareket eder. O günlerde, dünya devriminin olgunlaşmakta, "bütün dünyada derin bir devrimci kriz" in yaşanmakta olduğu, yeni bir uluslararası devrimci dalganın çok geçmeden geleceği düşünülmektedir. Bizzat "21 Koşul"un tek tek maddelerinde de bu sık sık dile getirilmiştir: "Avrupa ve Amerika'nın hemen bütün ülkelerinde, sınıf mücadelesi iç savaş evresine giriyor. Bu koşullar altında..." (3. koşul). "İçinde yaşadığımız, iç savaşın keskinleşme döneminde..." (12. koşul). Komünist Enternasyonal'in merkeziyetçilik anlayışını asıl tanımlayan 16. madde bile içinden geçilmekte olduğu düşünül-

len kendine özgü koşullarla ilişkilendirilmektedir:

"16. Komünist Enternasyonal Kongresi'nin ve Yürütme Komitesinin bütün kararları, Komünist Enternasyonale üye olan bütün partiler için bağlayıcıdır. En keskin iç savaş koşullarında faaliyet gösteren Komünist Enternasyonal, II. Enternasyonalde olduğundan çok daha fazla merkeziyetçi bir tarzda örgütlenmek zorundadır. Komünist Enternasyonal ve onun Yürütme Komitesi doğal olarak, ayrı ayrı partilerin, içinde mücadele ettikleri ve faaliyet gösterdikleri çok farklı koşulları hesaba katma ve genelde geçerli olacak kararları, ancak böylesi kararlar almanın mümkün olduğu sorunlarda almak durumundadır."⁶

O gün içinde bulunduğu somut tarihsel ortamı ve olayların akış yönünü böyle değerlendiren Komünist Enternasyonal'in, uluslararası çapta daha sıkı bir disipline ve güçlendirilmiş bir merkeziyetçiliğe yönelmesi gayet normaldir. Sorun bu sonucun kendisinde değil, bunun çıkarıldığı olayların seyrine ilişkin değerlendirmedir. Bu değerlendirmenin yapıldığı günlerde Avrupa'da iç savaş evresine girilmiyor, tersine, emperyalist savaşın bitimini izleyen böyle bir evreden (bazı istisnaları olmakla birlikte) artık genel olarak çıkılıyordu. Nitekim çok geçmeden Üçüncü Kongre'de bu gerçek teslim edilecekti. Fakat buna rağmen, ikinci Kongre'de şekillendirilen ve olayların yönüyle gerekçelendirilen merkeziyetçilik anlayışında bir değişiklik yapılmadı. Tersine bu güçlendirilerek sürdürüldü. Daha "Stalin dönemi"nden bile önce!..

Yukarıya aktarılan 16. madde çerçevesinde dikkate değer olan olgu, "en keskin iç savaş koşulları"yla ilişkilendirildiği halde, burada formüle edilen merkeziyetçilik anlayışının, gerçekte hiç de normal dönemin makul ölçülerini aşmamasıdır. Eğer bu maddedeki anlayışın özü egemen kalsaydı, değil iç savaş koşulları, normal dönemlerde bile, bu sınırlar içindeki bir merkeziyetçiliğin, tek tek ülkelerdeki komünist hareketi zaafa uğratması için bir neden kalmazdı. Ne var ki gerçek uygulamada ve zaman içerisinde gitgide güçlenen bir eğilim olarak, bu maddenin son bölümündeki o sınırlayıcı ve dengeleyici kayıt görmezlikten gelindi. "Yürütme Komitesinin bütün kararları" kapsamına, yalnızca "genelde geçerli olacak kararlar" ve "ancak böylesi kararlar almanın mümkün olduğu sorunlar" değil, her bir ülkenin kendine özgü olan, dahası giderek her bir partinin kendi iç örgütsel durumuna özgü olan sorunlar (ve tabii bu sorunlara ilişkin kararlar) da dahil oldu.

Aynı kongrede kabul edilen ilk tüzüğün birçok maddesi, Yürütme Komite-

tesinin (KEYK) görevi, yapısı, yetkisi ve çalışma tarzına ilişkin sorunlara ayrılmıştır. "21 Koşul"a bağlı olarak sözünü ettiğimiz gerekçelendirmeler çerçevesinde Yürütme Komitesi geniş yetkilerle donatılmıştır. Fakat doğal olarak en yetkili organ kongredir ve tüzüğün 4. maddesi bu kongrenin her yıl düzenli olarak toplanmasını öngörür. "En keskin iç savaş koşullarında" bu hükme uyulabildiği halde, devrimci dalganın çekilişinden itibaren uygulama değişmiş, ilk beş kongre yaklaşık olarak bir ya da bir buçuk yıl arayla toplandığı halde,⁷ Altıncısı dört yıl aradan sonra (Temmuz 1928), Yedinci ve son kongre ise ancak yedi yıl aradan sonra (Temmuz 1935) toplanabilmiştir. Sonuncusundan sekiz yıl sonra ise Komintern herhangi bir kongre toplayamadı, Yürütme Komitesi (KEYK) kararıyla kendini feshetmiştir. Zaman içinde ileriye doğru gidildikçe, Komintern kongreleri sürekli bir biçimde seyrelmiş, Yürütme Komitesinin yetkileri ise ters orantılı olarak sürekli bir biçimde artmıştır. Bu, Komintern'de devrimci merkeziyetçilikten bürokratik merkeziyetçiliğe doğru bir bozulma çizgisidir de. (Bunun yarattığı sorunları, özellikle dünya komünist hareketi ile dünya devrimci süreci üzerindeki tahribatı, tek ülkede sosyalizmin ortaya çıkardığı sorunlar ve bununla kopmaz bağ içinde SBKP'nin Yürütme Komitesi içinde tuttuğu özel yer ile birlikte kavramak gerekir.)

İkinci Kongre'de sorun henüz bu çerçeveye sahip değildi. Tek gerçek kaygı Komünist Enternasyonal'i zararlı öğelerden korumak, uluslararası proletaryanın devrimci eylemine, yaklaştığı düşünülen yeni devrimci çalkantı döneminde en başarılı biçimde önderlik etmektir. Bu haklı kaygıdan doğmakla birlikte, merkeziyetçiliğe doğru aşırı eğilim bu dönemde yerleşmiş, böylece değişen koşullar içinde giderek bir kusura dönüşmesi kolaylaşmıştır.

"21 Koşul", ikinci Enternasyonal'in eski ve tecrübeli oportünist partilerine Komünist Enternasyonal'in kapılarını kapatmada ve bir kısım partinin saflarında

bulunan oportünist öğeleri temizlemede etkili bir silah olarak yararlı bir iş gördü. Fakat bu koşullarda egemen olan ve oportünist öğelere karşı olduğu sürece yararlı olan hükmedici hava, bir merkeziyetçilik anlayışı olarak kalıcılaştığı ölçüde, dönüp gerisin geri, henüz genç, deneyimsiz, oturmuş bir kimlik ve kişilik kazanamamış yeni partileri yaralayan bir etkene dönüşebildi.

(Devam edecek...)

Dip Notlar:

1- İkinci Kongre'de kabul edilen Komünist Enternasyonal Tüzüğü'nün girişinde şöyle denir: "Komünist Enternasyonal, gerçekte sadece beyaz derili insanların varlığını kabul eden ikinci Enternasyonal'e bağlarını kesin olarak koparttı. Komünist Enternasyonal kendini bütün dünya emekçilerinin kurtuluşu görevine adanıyor. Komünist Enternasyonal saflarında beyaz, sarı, siyah derili insanlar, dünyanın bütün emekçileri kardeşçe birleşiyor." (III. Enternasyonal / Belgeler, Belge Yay., İst., 1979, s.25)

2- III. Enternasyonal Konuşmaları, Pencere Yayınları, İstanbul, 1989, s.52-53

Aynı kongrede Lenin, Alman ve Hollanda "sol"unun hatalarından söz ederken, "genel olarak bu, gelişen bir proletar hareketin hatasıdır" derken, hemen ardından Alman "merkezci"lerinin kongredeki temsilcileri hakkında ve kıyaslama içinde, şunları söyler: "Crispien ve Dittmann yoldaşların söylevleri burjuva ruhundan esinlenmiştir ve bu proletarya diktatoryası için hazırlanmamızda bize yaramayacaktır."

3- III. Enternasyonal / Belgeler, s.28-34

4- Peter Nettl, Rosa Luksemburg, C.2, s.141

5- Öneriler'in tümü için bkz. Nettl, a.g.e., s.149-150

6- III. Enternasyonal / Belgeler, s.25

7- Birinci Kongre Mart 1919, İkinci Kongre Temmuz 1920, Üçüncü Kongre Haziran 1921, Dördüncü Kongre Kasım 1922, Beşinci Kongre Haziran 1924.

Macaristan Devrimi'nin 100. yılı...

Macar Sovyet Cumhuriyeti neden yenildi?

(Macaristan Devrimi'nin 100. yılı vesilesiyle yayınladığımız bu metin, Lenin'in Seçme Eserleri'nin 8. Cildine yayıncıların dipnot olarak eklediği geniş bir açıklamadır - Kızıl Bayrak)

Emperyalist savaşta Almanya, Avusturya-Macaristan ve Türkiye'nin yenilgisi, Avusturya-Macaristan monarşisinin iç çözülüşü ve işçi-asker kitlelerin devrimci eylemlerinin gelişmesi sonucunda Macaristan 31 Ekim 1918'de Avusturya monarşisinin egemenliğinden kurtuldu ve kendini bağımsız ulusal cumhuriyet olarak ilan etti, iktidar küçük-burjuvazi ve sosyal-demokrasinin eline geçti ve bu partiler başında Kont M. Karolyi'nin bulunduğu bir koalisyon hükümeti kuruldu. Bu hükümetin esas rolü proletarya ve yoksul köylülerin, yaklaşmakta olan sosyalist devrimin bu itici güçlerinin devrimci hareketini, sosyal-demokrat partiler ve sendika aygıtının yardımıyla burjuvazinin yararına silahsızlandırmak ve boğmaktı.

Ne var ki kitle hareketi burjuvazi için özellikle 21 Kasım 1918'de Macaristan Komünist Partisi'nin kurulmasından sonra giderek tehlikeli biçimler aldı. Macaristan Komünist Partisi, üç ay içinde proleter kitlelerin kendiliğinden hareketinin başına geçmeyi ve bu hareketi Sovyet iktidarı için sınıf bilinçli mücadele rotasına sokmayı başardı. Komünist Partisinin etkisinin hızla büyümesi koalisyon hükümetini 21 Şubat 1919'da Macaristan Komünist Partisi önderlerini tutuklatmaya ve komünist gazeteyi yasaklamaya yöneltti.

Ne var ki bu önlem işçilerin Komünist Partisine yönelimini daha da güçlendirdi. Aynı zamanda küçük-burjuva koalisyon hükümeti gerek dış politikada gerek iç politikada tamamen başarısızlığa uğradı. Romanya, Çekoslovakya ve Yugoslavya orduları Antant'ın onayı ve desteğiyle Macaristan topraklarının üçte ikisini işgal etti. Merkez, yani ülkenin en fazla sanayileşmiş kesimi, böylece hammadde ve yakıt kaynağından koparılmış oluyordu. Şubat ve Mart aylarında hükümetin, birçok yerde toprakların ve sanayi kuruluşlarının kendiliğinden sosyalizasyonuna girişen kitleleri dizginleme çabaları yetersiz kaldı.

Mart'ta Antant temsilcileri özel bir notayla neredeyse sadece Macarların

Yeni kurulan Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nde komünistlerle birlikte yönetici görevlere gelen sosyal-demokratlar, proletarya diktatörlüğünü tanıyormuş ve komünistlerle yapılan anlaşmaya uyacaklarmış gibi yapıyorlardı, fakat gerçekte devrime ihanet ettiler. Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nin çöküş nedenlerinden biri de bu ihanettir.

yaşadığı başka bölgelerin Romanya ve Çekoslovakya'ya bırakılmasını istedi. Gerek devrimin gelişmesi, gerekse de Antant karşısında tamamen aciz kalan hükümet istifa etti ve bunun üzerine sosyal-demokratlar, işçi kitleleri üzerinde etkisini günden güne büyüten Komünist Partisiyle bir anlaşma yapmayı kararlaştırdı.

Bu anlaşma 21 Mart'ta Komünist Partisinin tutuklu liderlerinin hapsedildiği Budapeşte Hapishanesinde sağlandı. Bu anlaşmaya göre daha aynı gün proletarya diktatörlüğü ilan edilecek ve derhal Sovyet iktidarının örgütlenmesine, üretim ve değişim araçlarının toplumsallaştırılmasına, devrimci bir Kızıl Ordu kurarak Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nin savunması hazırlanmaya başlanacaktı.

Aynı zamanda -yine anlaşma gereğince- Komünist Partisiyle Sosyal-Demokrat Partinin Macaristan Birleşik Sosyalist Partisinde (daha sonra Sosyalist-Komünist) tamamen birleşmesi gerçekleşti. Macar komünistleri bu birleşmeyle tehlikeli bir hata yaptılar: Böylece Macaristan'da proleter devrimin elinden pro-

leter Komünist Partinin önderliği esas olarak gasp edilmiş ve komünistlerin eli kolu bağlanmıştı. Komünistlerle yapılan anlaşma gibi bu birleşme de Sosyal-Demokratların, gerek Komünist Partisini, gerekse de sosyal-demokratlar tarafından ikiyüzlü biçimde tanınan proletarya diktatörlüğünün zayıflatılıp ve çözülmesini **içten** gerçekleştirmek için başvurdukları ustaca bir manevraydı.

Yeni kurulan Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nde komünistlerle birlikte yönetici görevlere gelen sosyal-demokratlar, proletarya diktatörlüğünü tanıyormuş ve komünistlerle yapılan anlaşmaya uyacaklarmış gibi yapıyorlardı, fakat gerçekte devrime ihanet ettiler. Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nin çöküş nedenlerinden biri de bu ihanettir.

"Avusturya Komünist Partisi organı **Rote Fahne'de (Kızıl Bayrak)** (Vienna) yayınlanan bir dizi makale -Lenin'in söylediği gibi- bu çöküşün temel nedenlerinden birini açığa çıkardı. Sözde Bela Kun'un safına geçen ve kendilerini komünist ilan eden, fakat pratikte proletarya diktatörlüğüne uygun bir politika

izlemeyen, tersine kararsızlaşan, korkan, burjuvaziyle flört eden, kısmen proleter devrimini doğrudan sabote eden ve satan 'sosyalistler'in ihaneti. Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'ni kuşatmış olan emperyalist haydutlar (yani İngiltere ve Fransa gibi ülkelerin burjuva hükümetleri) korkunç güçleriyle, elbette, Macaristan Sovyet Cumhuriyeti hükümeti **içindeki bu yalpalamaları kullanmayı bilerek bu cumhuriyeti Romen cellatların eliyle gaddarca boğdular.**" (Lenin, Bütün Eserler, Cilt XXI. i. 33).

Sovyet iktidarının merkez organı, başkanlığında "Sol" Sosyal-Demokrat A. Garbai'nin bulunduğu halk komiserlerinden -sosyal-demokrat ve komünist temsilcilerden- oluşan Devrimci Hükümet Konseyi'ydi. Ne var ki Sovyet hükümetinin gerçek lideri Dışişleri Halk Komiserliği görevini almış olan Bela Kun'du. Sovyet hükümetine sosyal-hainlerin katılmış olmasına rağmen komünistler Sovyet Macaristan'da bütün büyük, orta ve hatta kısmen küçük sanayi, ticaret, banka ve ulaşım şirketlerinin ve bütün kültür ve sağlık kurumlarının sosyalizasyonu-

nu gerçekleştirmeyi başardı ve bunların başına Sovyet komiserleri, büyük ölçüde işçiler getirildi; fabrikalarda önemli yetkilere sahip Fabrika Konseyleri örgütlendi. Sovyet iktidarının aldığı bir dizi önlem emekçilere, **ücretlerinin yükselmesi, barınma koşullarının iyileştirilmesi ve sosyal** güvenliğin yaygınlaştırılması güvencesini getirdi. Kitleler arasında kültür çalışmasına özel bir dikkat gösteriliyordu.

Fakat Macar komünistleri Komünist Partisinin bağımsızlığından vazgeçme gibi ağır bir hatanın yanı sıra son derece ağır bir başka hata daha işlediler, hem de **köylü sorununda**. Sovyet Hükümeti 4 Nisan 1919'da 100 boyunduruktan (bir boyunduruk = bir çift öküzle bir günde sürülebilen alan; 100 boyunduruk = yaklaşık 57 ha) daha büyük toprakların sosyalizasyonu ve bu toprakların kır işçileri ve o topraklarda yaşayan köleler tarafından örgütlenen "üretim kooperatifleri"ne devredilmesi üzerine bir kararname çıkardı. Üretim kooperatiflerinin yönetimi "üretim komiserleri"ne devredildi (bu komiserlerin çoğu kez eski büyük toprak sahipleri ya da çiftlik Kâhyası oldukları görüldü): Böylece yoksul köylülerle orta köylülerin toprak özlemi karşılanmamış oluyordu.

Bu durum köylü kitleleri proleter devrimden uzaklaştırıp, bu köylü kitleler üzerinde büyük köylülüğün karşı-devrimci etkide bulunması için uygun bir zemin yarattı. Köylü kitleler sadece gıda maddelerini Sovyet Hükümeti tarafından çıkarılan kâğıt para karşılığında satmayı reddetmekle kalmıyor, aynı zamanda bazı bölgelerde patlak veren ve başında genellikle memurlarla din adamlarının

bulduğu büyük köylülerin açık karşı-devrimci eylem ve ayaklanmalarına çekiliyorlardı. Kentlere gıda maddesi şevki neredeyse durdu ve ancak büyük çabalar sonucunda sanayi işçilerine en gerekli gıdalar sağlanabiliyordu.

Bu durum Macar burjuvazisinin, büyük toprak sahiplerinin ve bunların suç ortaklarının -sosyal-demokrat sendika ağaları ve küçük-burjuva aydınlar- karşı-devrimci hareketini büyük ölçüde kolaylaştırdı. Sovyet Cumhuriyeti yaşadığı sürece sosyal-demokrat bürokratlar partisi, Sovyet ve özellikle sendika aygıtı içinde yönetici görevlerini korudular ve bunları Sovyet iktidarına karşı ajitasyonun merkezi haline getirdiler.

Yerel Sovyetler üretim ilkesine göre değil teritoryal ilkeye göre seçiliyordu ve o nedenle doğrudan doğruya fabrikalardaki işçi kitlelerine dayanan organlar haline gelmeleri olanaksızdı. Reformist sendika aygıtı eskisi gibi, geniş sanayi proleteryası kitlelerine doğrudan, inceden inceye iyi örgütlü bağlara sahip tek örgüt olarak kaldı. Reformist sendika bürokratları proleter devrimin karşılaştığı her zorluğu, özellikle beslenme zorluklarını, kendi amaçları için kullanıyor ve büyük bir gayretle proleterya diktatörlüğünün tasfiyesini hazırlıyorlardı. Bu durum sosyal-demokrat "bozgunculuğun" işçi kitleleri arasında giderek yayılmaya başlaması sonucunu doğurdu ve böylece gerek Sovyet hükümeti organlarının, gerekse de Kızıl Ordu faaliyetinin güçsüzleşmesi büyük ölçüde kolaylaştı.

Özellikle Haziran'dan itibaren karşı-devrimci hareket, karşı-devrim Sovyet kurumlarında küçük-burjuva aydınları sabotajlarını örgütleme dışında aktif

silahlı eylemlere geçtiğinde görünür biçimde güçlendi. Örneğin 24 Haziran'da Macaristan başkenti Budapeşte'de bir karşı-devrimci ayaklanma patlak verdi. Ayaklanmanın esas birliklerim subay okulu öğrencileri oluşturuyordu. Tuna üzerinde beyaz bayraklı monitorlar [küçük savaş gemileri] ortaya çıkıp Sovyet binasını ateşe tuttu. İki telefon santralinden biri beyazlar tarafından işgal edildi. Kanlı sokak çatışmalarından sonra ayaklanma 24 saat içinde ezildi.

Sovyet Macar proleteryası Sovyet iktidarının inşasını ve ekonominin sosyalist dönüşümünün başlamasını, sadece Macaristan'ın güdük bırakılmış toprakları üzerinde değil, sadece iç zorluklara ve iç düşmana karşı amansız mücadele içinde değil, aynı zamanda dışarıdan gelecek bir saldırıyı gözönüne alarak Antant tarafından Romanya ve Çekoslovakya'nın yardımıyla örgütlenen ekonomik boykot ve müdahaleye karşı da gerçekleştirmek zorundaydı.

Romen ve Çekoslovak birliklerinin saldırısı daha 17 Nisan 1919'da başladı. Henüz yeterince örgütlenememiş Macar Kızıl Ordusu saldırıya dayanamadı ve tam bir çözülme içinde geri çekilmeye başladı. 2 Mayıs 1919'da proleterya diktatörlüğü artık çökmeye yakındı, ne var ki kitlelerin coşkusu ve bazı devrimci komünist önderlerin kararlılığı durumu kurtarmayı başardı. Fabrika işçileri topluca Kızıl Ordu saflarına katıldılar. Birkaç gün içinde Kızıl Ordu güçlendi ve önce "sol" reformist Wilhelm Böhm ve daha sonra sol sosyalistlerin saflarından gelen devrimci Eugen Landler'in önderliğinde, ilerlemekte olan düşmanlara, özellikle Çekoslovak ordusuna darbe üstüne dar-

be vurup, bitmez tükenmez savaşlarla Çekoslovakya'nın büyük bölümünü işgal ederek burada bir Sovyet Cumhuriyeti kurdu.

Fransız Hükümetinin başı Clemenceau Antant adına, Macaristan Sovyet Cumhuriyeti'nden savaş hareketlerini durdurmasını ve Slovakya'nın boşaltılmasını istedi; karşılığında ise Romenler tarafından işgal edilmiş olan Macaristan topraklarının boşaltılması sözünü verdi. Sovyet Kongresi'nde yapılan uzun görüşmelerden sonra Sovyet hükümeti Kızıl Ordu tarafından işgal edilmiş bölgelerin boşaltılmasını kabul ettiğini açıkladı.

Ne var ki beklendiği gibi Sovyet hükümeti Antant tarafından aldatıldı; Slovakya'nın boşaltılmasından sonra Theiss'in ötesindeki Macar toprakları Clemenceau'nun verdiği söze rağmen Romen birlikleri tarafından boşaltılmadı. Bunun üzerine Kızıl Ordu 20 Temmuz'da saldırıya geçti, ancak Kızıl Ordunun planını eski subayların ihaneti sayesinde Antant önceden öğrenmişti. Saldırı Kızıl Ordunun ezilmesiyle sonuçlandı. Kızıl Ordunun yenilgisi ambargo nedeniyle olağanüstü şiddetlenen gıda maddesi sıkıntısı, ülke içindeki karşı-devrimci hareket, Antantla Sovyet iktidarının tasfiyesi için doğrudan görüşmeler yapan sosyal-demokratların açık ihaneti, nihayet köylü kitlelerinin düşmanca tutumu karşısında, Sovyet hükümeti 1 Ağustos'ta teslim olmaya ve iktidarı sosyal-demokrat sendika bürokratlarından oluşan bir "sendika hükümeti"ne devretmeye karar verdi. Bu hükümet derhal kapitalist özel mülkiyeti ve burjuva devlet aygıtını yeniden kurdu. Birkaç gün sonra bu hükümet burjuvazi tarafından yıkıldı.

Macar proleter devrimi, bütün ağır hatalarına rağmen son derece önemli olumlu sonuçlar doğurdu. Bu devrim Antant'ın Sovyet Rusya'ya kargı 1919 ilkbaharı için planladığı büyük savaş harekâtını, Romanya ve Fransa'nın bu harekât için ayrılan güçlerini kendi üzerine çekerek boşa çıkardı. Devrimci kahramanlık ve işçi sınıfının yaratıcı gücünü kanıtladı ve daha 1919 yılı koşullarında Orta Avrupa ülkelerinde proleter devrimin ve proleterya diktatörlüğünün olanaklı olduğunu gösterdi. Macar egemen sınıflarının bin yıllık boyunduruğunu -kısaca bir süre için de olsa- silkip atarak gelmekte olan ikinci Macar proleter devriminin muazzam itici gücü olacak devrimci gelenekler yarattı. Macaristan'daki proleterya diktatörlüğünün dersleri bütün dünyanın devrimci proleteryasının ideolojik ve politik donanımına son derece değerli zenginlikler kattı.

(Lenin, *Seçme Eserler*, Cilt: 8, 18 nolu dipnot, İnter Yayınları, s. 396-400)

Ortadoğu'da yeni dengeler

E. Bahri

Ortadoğu'da cereyan eden hegemonya çatışmasının merkezi olan Suriye yeni gelişmelere sahne oluyor. Çatışmanın belirgin iki tarafı olsa da, çıkarlara dayalı girift ilişkiler eksik olmuyor. Bölgede etki- si zayıflayan ABD emperyalizminin İsrail'i koruma telaşı, Rusya ile müttefikleri arasındaki ilişkilere de yansıyor.

Bölgedeki hegemonya çatışmaları dengeleri sarsarken, yeni dengelerin oluşturulmasını da zorlaştırıyor. ABD konumunu yeniden güçlendirmede zorlan- sa da provokatif rolünü etkin bir şekilde hâlâ oynayabiliyor. Trump yönetiminin Suriye'nin işgal altındaki Golan Tepeleri'ni İsrail'e bahşetme girişimi bu provo- kasyonlarının devam edeceğine işaret ediyor.

TAHRAN-BAĞDAT-ŞAM HATTI

İran ile Suriye arasındaki stratejik iş- birliği baba Esad dönemine dayanıyor. Saddam Hüseyin yönetimi her iki kom- şusuyla da sorunlu. Mart 2003'teki ABD işgalinden sonra Bağdat'ta kuru- lan hükümetlerin ise bağımsız hareket alanları kısıtlıydı. Bundan dolayı Irak'ı İran-Suriye çizgisine yaklaştırma çabaları pek sonuç vermiyordu.

İŞİD'in ABD'nin onayıyla Irak kentle- rini işgal etmesi ve sonrasında gelişen olaylar, durumu değiştirdi. ABD karşıtlığı Bağdat'ta yüksek sesle dile getirilmeye başladı. Özellikle İŞİD'e karşı savaşta belirgin rol oynayan "Halk seferberlik güç- leri"nin (Haşd el Şabi) önemli bir kısmı ve bazı siyasi partilerin, "Amerikan askerleri Irak'ı terk etmeli, aksi halde onları silah zoruyla çıkartacağız" mesajı veren be- yanları duyulmaya başladı. Bu tutumu geliştiren güçler son yıllarda İran-Su- riye-Hizbullah ve Filistinli direnişçi ör- gütler eksenine yakınlaştı. İŞİD'e karşı savaşta etkin rol oynayan bazı örgütler, "direniş eksenini" ile ortak hareket etmeye başladıklarını ilan ettiler.

Bağdat'taki hükümet ise, ABD'yi kız- dırmama kaygısıyla hareket ettiği için, İran-Suriye eksenine ortak işler yapsa da, ayrı bir duruş sergilemeye özen gös- teriyordu. Yakın zamanda Irak Genelkur- may Başkanı'nın Şam'daki "üçlü zirve"ye (İran-Suriye-Irak Genelkurmay Başkanla- rı) katılması, Bağdat yönetiminin ABD'yi rahatsız etmek pahasınada olsa Tah- ran-Şam eksenine yakınlaşmaya başladı-

ğını gösterdi.

Sancılı da olsa Suriye ekseninde bölgede yeni dengelerin kurulmaya ça- lışıldığı koşullarda gerçekleşen bu gelişme, ABD ile suç ortaklarını huzursuz edecek nitelikte. ABD'nin Suriye-Irak sınırını kontrol altında tutmak amacıyla geliştirdiği manevralar boşa çıkarılmıştı. Şimdi ise Bağdat yönetimine uyguladı- ğı baskıların da ters tepmeye başladığı görülüyor. Irak yönetimi ihtiyatı elden bırakmayacak, ancak İran-Suriye hattına yakınlaşmaya devam etmekten de geri durmayacak. Bu ise, ABD'nin Irak'ta da- yandığı zemini zayıflatan yeni bir geliş- me.

Bu gelişme, Suriye'yi İran'dan uzak- laştırsın diye Moskova'nın kapılarını açındıran siyonist yönetimi de huzursuz ediyor. Zira İran-Irak-Suriye-Lübnan Hiz- bullahı ve Filistin direniş hareketlerinden oluşan eksen güçlenirse, ABD ile Körfez şeyhlerinin desteğine rağmen siyonist rejim karşısında ciddi bir güç bloku bu- lacak.

RUSYA'NIN İKİLEMİ

Tahrin-Bağdat-Şam hattındaki geliş- meler sadece ABD-İsrail-Körfez şeyhle- rini değil, Rusya'yı da hareketlendirdi. Üçlü zirvenin ardından Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu'nun Şam'a gitmesi, meseleye verilen önemi gösteriyor.

Rusya'nın daha önce olmadığı kadar güçlü bir şekilde Orta Doğu'ya yerleş- mesi, Suriye ile müttefiklerinin direnişi sayesinde mümkün oldu. Rusya'nın Eylül 2015'te savaşa doğrudan dahil olması da, Suriye'nin daha ağır, daha yıkıcı bir bedel ödemesini önledi. Bu noktada iki

tarafın da çıkarları keşiliyor. Bununla bir- likte bazı alanlarda çıkarları da öncelikle- ri de farklı olabiliyor.

Emperyalist bir güç odağı olarak Rus- ya'nın Orta Doğu politikası, Suriye-İran ikilisiyle geliştirilen ilişkilerle sınırlı değil elbet. Suriye ile müttefiklerine düşman olan İsrail-Körfez şeyhleri-Tayyip Erdo- ğan AKP'si "şer üçlüsü" ile de yoğun ilişkiler geliştiriyor. Öte yandan bölgede ABD için de kabul edilebilir bir denge ku- rulmasına özen gösteren Rusya'nın bazı öncelikleri, haliyle İran-Suriye cephesini rahatsız ediyor. Bu cephenin bazı çıkışları ise tersinden Rusya'yı rahatsız ediyor.

Bölgedeki etkisini arttıran Rusya'nın bu "denge oyunu"nu ne kadar sürdü- receği, nerede hangi taraf lehine esne- yeceği belli değil. Yine de kesin olan bir şey varsa, o da Orta Doğu'daki zemininin sağlam kalması için "şer üçlüsü"nden önce İran-Suriye eksenine ilişkileri iyi tutmak zorunda olduğudur. Kendi em- peryalist çıkarları bugünkü güç dengeleri içinde tam da bunu gerektiriyor.

Verili koşullarda Tahrin-Bağdat-Şam eksenine, Rusya ile işbirliğini zedelemekten kaçınacaktır. Ancak bu, üçlü eksenin Rus- ya'nın bölgesel çıkarları için her zaman taviz vereceği anlamına gelmiyor. Beşşar Esad'ın sürpriz Tahrin ziyareti, Şam'da gerçekleştirilen 'üçlü zirve' ve önümüz- deki günlerde atılması beklenen yeni adımlar, bu eksenin duruma göre Rusya istemese de bazı adımlar atabileceği iz- lenimini güçlendiriyor.

Son dönemde farklı çevreler tara- fından dillendirilen Suriye'nin İran'dan uzaklaştırılması, Lübnan ve Filistin dire- niş hareketlerine verdiği desteği kesmesi dayatmalarının -Rusya istese bile- karşı-

lık bulması mümkün değil. Emperyalist/ siyonist güçlerle suç ortaklarının Suri- ye'ye saldırmalarının nedeni de bu aynı dayatmaların reddedilmesiydi. Dolayı- sıyla savaş tehdidine rağmen bu dayat- maları reddeden Esad yönetiminin, bu saatten sonra bunlara itibar etmesi olası görünmüyor.

ÇATIŞMALARIN YAYILMA RİSKİ BAKİDİR

ABD, İsrail, Körfez şeyhleri, AKP-saray rejimi dört koldan müdahale ederek Su- riye'deki savaşın bitmesine engel oluyor- lar. AKP-saray rejimi hem İdlib'deki cihat- çı çetelerin tasfiye edilmesini geciktiriyor hem Kürt halkının kazanımlarını ortadan kaldırma histerisiyle ortamı provoke ediyor. PYD'nin Esad yönetimiyle anlaş- masını engelleyerek Fırat'ın doğusunu çatışmaya açık hale getiren ABD, siyonist rejimin yayılmacı politikasının uygulayı- cılığını da üstlenerek, Golan Tepeleri so- rununu körüklüyor. Trump'ın eteklerine yapışan Körfez'in Orta Çağ artığı kral ve emirleri ise, İran'a karşı "Sünni, siyonist, emperyalist" bir sefer düzenlemesi için emperyalist efendilerine yalvarıyorlar.

Suriye'ye karşı savaşta hezimete uğ- rayan bu güçler hem çatışmaların bit- mesini engelliyor hem yeni savaş cep- helerinin açılmasına neden olabilecek politikalar izliyor. Bu girift tabloda bölge halklarının rahat bir soluk almaları, yı- kım ve savaştan arınmış bir sürece gir- me şansları çok düşüktür. Bu aşamadan sonra bölgede gerçek barış ve kardeşlik ortamı ancak emperyalizme, siyonizme ve gericiğe karşı halkların birleşik müca- delesiyle inşa edilebilir.

Emperyalist haydutluk örneği ve Golan tepeleri

ABD Başkanı Trump sosyal medya üzerinde yaptığı bir açıklama ile, 1967'den beri İsrail'in işgali altında bulunan Golan Tepeleri'nin İsrail'e ait olduğunu ilan etti. Trump, twitter üzerinden paylaştığı mesajında, "52 yılın ardından, İsrail ve bölgesel istikrar için stratejik ve güvenlik açısından önem taşıyan Golan Tepeleri üzerinde İsrail'in egemenliğini tam olarak tanımanın ABD için zamanı geldi" ifadesini kullandı. Böylece İsrail'le tarihsel suç ortaklığına yeni bir sayfa daha ekledi.

Trump'ın Golan Tepeleri'ne ilişkin açıklamasından sonra İsrail Başbakanı Netanyahu, "İran'ın İsrail'i yok etmek için Suriye'yi bir platform olarak kullandığı bir dönemde" Trump'ın cesurca İsrail'in egemenliğini tanımasını memnuniyetle karşıladı ve başkana teşekkür etti. Bu gelişmelerden bir hafta sonra Trump, bu kararı Beyaz Saray'da İsrail Başbakanı Netanyahu ile bir araya geldiği sırada imzaladığı kararname ile resmileştirdi. Bunu İsrail'in ulusal güvenliği için tarihsel bir adım olarak tanımladı.

Ortadoğu "barışı" ve İsrail'in "güvenliği" gibi konularda zaman zaman gündeme gelen ve bir süredir "unutulmuş" görünen Golan Tepeleri, Trump'ın attığı bir tweetle yeniden uluslararası gündeme oturmuş oldu. Küresel haydutun bu bölgeyi İsrail'e "vermesi"yle Ortadoğu'daki gerilim yeni bir boyut kazandı. Bu girişim ABD'nin 2017'de Kudüs'ü "İsrail'in başkenti" olarak tanıma adımıyla bir arada düşünüldüğünde, İsrail ABD tarafından her bakımdan güçlendirilmekte ve işgal-leri meşrulaştırılmaktadır.

1967'ye kadar Suriye'ye ait olan Golan Tepeleri, Arap-İsrail Savaşı'yla İsrail tarafından işgal edilmiş, 1981 yılında bölgenin İsrail'in egemenliği altına olduğuna ilişkin bir yasa çıkarılmıştı. İsrail'in bu adımı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 1981'deki 487 no'lu kararıyla hükümsüz ilan edildi ve Golan Tepeleri "işgal edilmiş topraklar" olarak tanımlandı.

Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Donald Tusk, AB'nin Golan Tepeleri konusundaki çizgisini koruyacağını söyledi ve "Avrupa Birliği, ... uluslararası hukuk uyarınca İsrail'in egemenliğini tanımıyor ve bu bölgeleri İsrail toprağı olarak görmüyor" açıklamasında bulundu. Alman hükümet sözcü vekili Ulrike Demmer de,

Golan Tepeleri'nin İsrail tarafından işgal edilmiş Suriye toprağı olduğunu söyledi. Benzer tepkiler Rusya ve başka ülkelerden de geldi.

GOLAN TEPELERİ'NİN STRATEJİK ÖNEMİ

52 yıldır İsrail'in işgali altında bulunan Golan Tepeleri birçok açıdan önem taşıyor.

İsrail 2013'te ABD enerji şirketi olan Genie Energy ile bu bölgede petrol ve doğal gaz aramasına başlamıştı. Bu durum zaten ABD'nin işgali fiilen tanıdığı anlamına geliyordu. Danışma kurulunda Dick Cheney ve Rupert Murdoch gibi isimlerin bulunduğu Genie Energy şirketi, 2015'te bölgede bir milyar varil petrol bulunduğunu ifade etmişti. Böylece bu bölge enerji kaynağı olarak özel bir önem kazanmış oldu.

Golan Tepeleri aynı zamanda önemli bir su kaynağı. Bölge şu anda İsrail'in su ihtiyacının üçte birini karşılıyor. Ayrıca verimli arazilere sahip bir bölge.

Güvenlik açısından taşıdığı öneme gelince. Tepeler İsrail'e Suriye'nin askeri hareketlerini kontrol etmek bakımından önem taşıyor ve Suriye ile bir savaş durumunda tampon bölge işlevi göreceği söyleniyor.

Tüm bunlar, bu bölgenin İsrail ve ABD emperyalizmi için neden önemli olduğu, nasıl bir "güvenlik" sorunu teşkil ettiği, İsrail'in bu toprakları neden işgal ettiği ve ağababası ABD tarafından neden des-

teklendiği konusuna açıklık kazandırıyor.

Küresel haydut ABD ve siyonist İsrail'in bölgenin istikrar ve güvenliği adına ileri sürdükleri gerekçeler palavralardan ibarettir. Sözü edilen istikrar ve güvenlik, ABD ve İsrail'in güvenliğidir. Bu ikisinin güvenliği ise bölge halkları için kan ve yıkım, saldırganlık ve savaş anlamına gelmektedir.

ABD'NİN İSRAİL'LE SUÇ ORTAKLIĞI VE BÖLGE HALKLARINA DÜŞMANLIĞI

Dünya jandarması ABD, birçok açıdan dünyanın en stratejik bölgesi olan Ortadoğu'da kendisine bağlı siyonist, gerici-faşist ve şeriatçılardan oluşan işbirlikçiler oluşturmakla kalmamış, onların her türlü kirli ve kanlı icraatlarının dolaysız destekçisi ve suç ortağı olmuştur.

ABD'nin her yolla cepheden desteklediği ve her türlü suç ortaklığı yaptığı ülkelerin başında, ABD'nin Ortadoğu'daki en büyük dayanağı olan siyonist İsrail gelmektedir. Bütün bir varlığını ABD'ye borçlu olan, onsuz neredeyse yaşama şansı bulunmayan İsrail, bugüne kadar efendisi tarafından karşılıksız verilen yüz milyarlarca dolarla ödüllendirilmiştir. Sahip bulunduğu savaş makinasını, yüzlerce nükleer bombasını ve teknolojik gücünü de ABD emperyalizmine borçludur. İsrail bu gücünü sadece Filistin halkına kan kusturmak ve işgal yoluyla topraklarını genişletmek için kullanmakla kalmıyor, aynı zamanda Ortadoğu halklarına ve ABD'ye kölece biat etmeyen devletle-

re karşı da bir saldırı gücü olarak hareket ediyor. Çünkü o ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki çıkarlarının bekçisi ve vurucu gücüdür.

Dolayısıyla siyonist savaş makinasının Filistin halkına karşı sergilediği barbarlığın, yıkım ve katliamların arkasında hep ABD vardır. Tüm siyonist planlar, bunun için sergilenen vahşet ABD ile birlikte kararlaştırılıp uygulamaktadır. ABD, kendi suç ortaklığını gizlemek ve halkların tepkisini yatıştırmak için sürekli olarak "İsrail'in kendini savunma hakkı" demagojisine başvurmaktadır. Golan Tepeleri'nin işgalini de aynı demagojiyle gerekçelendirmektedir.

Demagojiye ve iğrenç bir ikiyüzlülüğe başvuran işbirlikçi ülkelerden biri de Türkiye ve onun başındaki Erdoğan'dır. Erdoğan'ın, "ABD Başkanı'nın talihsiz açıklaması bölgeyi yeni bir krizin eşiğine getirdi. Golan Tepeleri'nin işgalinin meşrulaştırılmasına asla izin vermeyiz" sözleri yeni bir ikiyüzlülük örneğidir. Benzer açıklamalar ABD'nin 2017'de Kudüs'ü "İsrail'in başkenti" olarak tanıdığı zaman da yapılmıştı.

ABD ve NATO'ya uşaklık devam ediyor, Türkiye toprakları emperyalizmin savaş üssü olarak kullanılıyor, siyonist İsrail ile diplomatik, askeri, ekonomik vb. tüm ilişkiler sürdürülüyor. İsrail siyonizmine ve ABD emperyalizmine bu çerçevede en ufak bir tutum dahi alınmıyor. Bu tür durumlarda atılan ikiyüzlü hamasi nutuklar, iç politikaya dönük girişimler olmaktan öte bir anlam taşıyor.

Gerici kuşatmanın hedefinde kadın hak ve özgürlükleri var!

Kapitalizmin krizinin ürünü neoliberal saldırı politikalarının neden olduğu yıkıma karşı her yerde sesler yükselmekte, sosyal hareketlilikler gelişmektedir. Bu tablo karşısında burjuva devletlerin ortak refleksi, demokrasi maskelerini bir kenara bırakmak ve baskı politikalarını artırmak olmaktadır. Buna burjuva gericiğin çeşitli biçimlerinin önünün açılması eşlik etmektedir. Her alanda ırkçılık, dinsel gericilik ve kadın düşmanlığı tırmanmaktadır.

Ekonomik krizin faturasının neden olduğu yıkım, savaş ve saldırganlık politikaları en çok kadınları etkilediği için, farklı ülkelerde farklı biçimler olsa da, kadınlar mücadele alanlarında öne çıkmaktadır. Çeşitli ülkelerde toplumsal, siyasal gündemlerle eylemsel sokağa çıkışlarda ilerici-demokratik kadın hareketinin de kendi iç dinamikleriyle giderek etki alanını genişlettiği görülmektedir. Polonya'da, Arjantin'de, ABD'de ve daha pek çok yerde milyonlarca kadın talepleriyle sokağa çıkmaktadır. Son yılların 8 Martlar'ında olduğu gibi geçtiğimiz 8 Mart'ta da dünyanın çeşitli yerlerinde kadınlar taleplerini kitlesel eylemlerle ifade ettiler. Bu eylemlerde eşit işe eşit ücret hakkına, ev içi işlerin yanında çocuk-yaşlı-hasta bakım işlerindeki rollerine, kürtaj hakkına, şiddete, taciz-tecavüze, kadın cinayetlerine, neo-liberal politikalara, ekolojik yıkıma, ırkçılığa, göçmenlerin sorunlarına dek bir dizi konuya dikkat çekildi.

Kadınların ileri sürdüğü talepler burjuva gericiğinin işine gelmemektedir. Dünya genelinde ekonomik-siyasal kriz dinamikleri artarken, burjuvazinin refleksi gericiliği beslemek olmakta, özellikle dinsel gericilik hedefine kadın hak ve özgürlüklerini koymaktadır.

Sömürünün ve yoksulluğun kıskacındaki kadınların eşit işe eşit ücret talebi karşılanmamakta, ancak zorlu mücadelelerle elde edilebilmektedir. Kreş hakkı çoğu yerde kaldırılmakta, sosyal hakları budanmaktadır. Derinleşen krizle birlikte yoksulluğun, işsizliğin öncelikli mağdurları hep kadınlar olmaktadır.

İlerici-demokratik kadın hareketinin kitlesel eylemlerle ileri sürdüğü talepler arasında yer alan kürtaj hakkı ve "toplumsal cinsiyet eşitliği" de her yerde hedeftedir. Özellikle dinsel gericilik bu taleplere karşı hep ciddi engeller çıkar-

Önemli olan kadın hak ve özgürlükleriyle ilgili taleplerin, bu düzeni toplumsal bir devrimle aşma perspektifine bağlı bir mücadele programı içinde savunulmasıdır. Zira bu düzen sürdükçe emperyalist-kapitalist dünyada en ağır yükü kadınlar taşımaya devam edecektir.

maktadır.

HEDEFTE OLAN HAKLAR

Kürtaj hakkı talebi dinsel gericiliğin özel önem verdiği bir konudur.

'70'li yılların ortalarından itibaren sosyal hareketliliğe paralel gelişen kadın hareketinin etkisiyle, kürtaj hakkı burjuva devletlerin gündemine girmeyi başardı. BM tarafından çeşitli dönemlerde kadın konferansları yapıldı. Kadına yönelik şiddet, ayrımcılık gibi çeşitli taleplerle birlikte kürtaj hakkı da bu konferansların taleplerindendi.

Vatikan başından beri kürtaj karşıtıdır. Katoliklerin ruhani lideri Papa Francis, kürtajı, problemleri bir kişiyi etkisiz hale getirmek için "kiralık katil tutmaya" benzetmektedir. Bu nedenle Arjantin gibi kimi ülkelerde kürtaj hakkının savunulması, devlet ve kilisenin ayrışması kampanyasıyla birlikte yürütülmektedir. Vatikan, yanı sıra "toplumsal cinsiyet ideolojisi" eleştirisi ile birlikte eşcinselliği de

hedefine almaktadır.

Polonya'da iktidar partisi, Katolik Kilisesi'nin de desteğini alarak, fetüse bir zarar gelmesi durumunda dahi kürtajı yasaklayan yeni bir yasa tasarısı ile kürtaj hakkına saldırmaktadır. Çoğu ülkede kürtaj hakkına sınırlamalar getirilmektedir. Almanya'da doktorlar "kürtaj reklamı" yapmak nedeniyle ceza almaktadır. Kürtaj suç olarak tanımlanmakta, kadınların cezadan muaf olmaları için hamileliğin 12. haftayı geçmemiş olması ve devlet tarafından tanınan uzman bir merkezden danışmanlık almaları gerekmektedir.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Feminist hareket tarafından öne sürülen "toplumsal cinsiyet" kavramı ve buna eşlik eden politikalar da hedef tahtasındadır. Toplumsal cinsiyet/gender, feminist hareketin gündemleştirdiği bir kavram olarak 1970'li yıllardan beri öne sürülmektedir. Ataerkil kültürün toplumsal yaşamda kadın ve erkeğe biçtiği rolle-

re işaret edilerek bunlar sorgulanmaktadır. Bu rollere göre şekillenen ayrımcılığa ve eşitsizliğe dikkat çekilmektedir. Kimi feminist akımlar bu eşitsizliği ikili cinsel tanımları reddeden tartışmalarla birlikte yürütmektedir.

Feminist hareketin de etkisiyle dünya genelinde düzenlenen konferanslarda, Avrupa Birliği ve BM nezdindeki girişimler sonucu toplumsal cinsiyet eşitliği gündeme alınmış, çeşitli farkındalık programları getirilmiştir. Ancak geline yerde bunlardan vazgeçilmektedir. Örneğin Macaristan'da maliyet-fayda hesabı bahanesiyle üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet programları kapatılıyor. Macaristan ve Polonya'da kiliselerin de desteklediği aile çalışmaları programları açılıp, kamu kaynakları yeniden düzenleniyor. Brezilya'da öğretim üyelerinin derslerinde "toplumsal cinsiyet" ve "cinsel yönelim" kavramlarını kullanmalarını yasaklayan yasa tasarısı parlamentoda hazır bekliyor. Bulgaristan'da UNES-

CO'nun programı kapsamında hazırlanan, okullarda toplumsal cinsiyet eşitliği sağlayacak bir model oluşturacak proje, hükümet ve medya baskısı yüzünden Bulgaristan Bilim Akademisi tarafından engelleniyor. ABD'de hükümet, toplumsal cinsiyetin yasal tanımını biyolojik özellikler olarak değiştirecek ve trans öğrencileri nefret suçlarına karşı korumasız bırakacak federal yasa değişikliklerine hazırlanıyor.*

TÜRKİYE'DEKİ TABLO

Türkiye'de de benzer gelişmeler yaşanmakta, zaten güdük olan kadın hak ve özgürlükleri hedef tahtasına konulmaktadır. Bu konuda AKP gericiliğinin uygulamaları biliniyor. Üç çocuk baskısından kürtaja getirilen fiili engellere, yaşam tarzı tartışmalarından boşanma davalarına getirilmesi düşünülen "zorunlu arabuluculuk" uygulamasına ve nafaka süresiyle ilgili tartışmalara dek bir dizi alanda sistematik bir saldırı söz konusudur. Bu saldırıların bir parçası olarak Türkiye'de de "toplumsal cinsiyet eşitliği" özel olarak hedefe konmuştur. Bu, kadın hak ve özgürlükler mücadelesinin etki alanını genişletmesine verilen bir tepkidir.

Kadın hareketinin çalışmalarının etkisi ve AB'ye girme hevesleri ile Türkiye bu alanda bir takım demokratik adımlar atmıştı. Bu kapsamda 1985 yılında Kadına Karşı Her Türü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesini (CEDAW), 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen Kadına Karşı Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi imzalanmıştı. Bu sözleşmeyle toplumsal cinsiyet kavramı Türkiye mevzuatına da girmişti. Aynı yıl Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın yerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kuruldu. ** AKP'nin demokrat maskesini gericiliğin inşasına kılıf yaptığı biliniyor. O günden bugüne kadın hak ve özgürlük alanı giderek daraltılmaya başlandı.

2016 yılında YÖK, Özgecan Aslan'ın katledilmesinin ardından gelişen kitlesel tepkiler sonrasında "Yükseköğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi" yayınlamıştı. Belge ile "toplumsal cinsiyet eşitliği"nin müfredata eklenmesi, kampüslerde cinsel saldırı ve tacizle mücadele edilmesi, kadın sorunları araştırma ve uygulama merkezlerinin açılması gibi düzenlemelerin yapılması kabul edilmişti. Ancak YÖK bu belgeyi 20 Şubat'ta web sayfasından kaldırdı. YÖK başkanı "toplumsal değerlerimiz ve kabullerimizle mütenasip olmadığı ve toplumca kabul görmediğini" savunarak belgeyi geri çektiklerini belirterek, "Türk toplumunun aile kavramı başta olmak üzere sahip olduğu üstün değerlerin öne

çıkartılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir" dedi. Millî Eğitim Bakanlığı da Eğitimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi'nden geri adım atmıştı.

Haziran Direnişi'nde kadınların katılım oranının yüksekliği ve sonrasında gelişen Özgecan eylemlerinin de etkisiyle "kadın sorunu" nun gündemleşmesi, AKP'yi bu konuda bir şeyler söyleme-yapma zorunluluğuna itmiş, Kadın ve Demokrasi Derneği (KADEM) üzerinden konuyu kendi gericiliğine yontarak işlemeye çalışmıştı.

KADEM bir taraftan "Toplumsal cinsiyet eşitliği" ile ilgili olarak "eşitlik yerine adalet" temelli tartışmalarla Toplumsal Cinsiyet Adaleti Kongreleri gibi etkinlikler düzenlerken, diğer taraftan kadını "aile" içinde tanımlayan bakışı yaygınlaştırmak için çalışmalar yürütmüştür. KADEM Genel Başkan Yardımcısı Sümeyye Erdoğan Bayraktar "kadınla erkeğin toplumu nasıl şekillendireceği, hangi rolleri alacağı konusunda temel referansımız dinimizdir" diyerek, AKP gericiliğinin bakışını özetlemektedir. Bu çalışmalar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Diyanet işbirliğiyle daha kurumsal hale getirilmiştir. Örneğin Diyanet'le birlikte Evlilik Öncesi Eğitim Programları, Aile Eğitim Programları düzenlenmektedir. Sadece Diyanet değil gerici dini vakıflar da işin parçasıdır.

2015'te devlet erken evlilikleri teşvik için "Çeyiz hesabı" uygulaması çıkarırken, "aile bütünlüğü" üzerinden yoğun bir propagandaya devam etmiştir. 2018 yılı sonuna doğru 81 il ve 400'e yakın ilçe müftülüğüne bağlı "Aile ve Dini Rehberlik Bürosu"na karşılık sadece 73 Şiddet

Önleme ve İzleme Merkezi ve 144 kadın sığınağı olması, yönelimi göstermektedir.

Müftülük nikâhı, çocukların cinsel istismarının önünü açan yasa düzenlemesi, boşanmalarda arabuluculuk getirilmek istenmesi, nafaka düzenlemeleri ve 6284 No'lu Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un değiştirilmek istenmesi gibi saldırılarla hedeflenen ortadadır. Son 8 Martlar'daki devlet terörü ve bu seneki ezan provokasyonu da kadınların taleplerine yönelik tahammülsüzlüğün dışavurumudur.

Ayrıca 8 Mart öncesi Türkiye Aile Meclisleri adlı gerici bir grup sosyal medyadan, "Zulüm konuları" denilerek, "İstanbul Sözleşmesi iptal olsun", "6284 sayılı yasa kalsın", "Toplumsal cinsiyet eşitliği ve eşcinsellik terörü insanlık suçudur" gibi ifadelerle 8 Mart'ta camilere çağrı yaptı. "Nafaka hapsi kalsın", "Süresiz nafaka zulmü son bulsun", "Ailede reis olsun", "Genç akran evlilik yasağı kalsın" gibi ifadeleri öne çıkaran bu gerici güruhu Yeni Akit, "Müslüman erkek ve kadınlar 8 Mart'ta meydanlara iniyor" diye haberleştirmişti. Bu nedenle olmasa da ezan provokasyonu sayesinde sokağa indiler.

*

Tüm bu örnekler dünyada ve Türkiye'de burjuva gericiliğinin kadın hak ve özgürlüklerine ne denli düşman olduğunu göstermektedir. Burjuvazi içinden geçilen ekonomik-politik konjonktür gereği tercihini gericilikten yana kullanmakta, dün vermek zorunda kaldığı hakları hedefe koymaktadır. Bu süreç her ülkede az-çok benzerlik taşımaktadır. Kadınlar

rın temel demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde ileri sürdüğü kimi istemler sistem içinde elde edilebilir olduğu halde yok sayılmaktadır.

Bu gerçekler bir kez daha göstermektedir ki, kapitalizmde kadın sorununun çözümü mümkün değildir. Çünkü kadının ezilmişliği sorunu temelde sınıfsal bir sorundur. Feminist hareket kadın sorunu-cins temelli mücadeleye indirgeyerek sınıfsal mücadeleden kopuk ve yer yer onu dışlayarak ele aldığı için esasta kendi çıkmasını oluşturmaktadır. İleri sürülen talepler demokratik mücadelenin sınırlarında ele alınmakta, en iyi halde burjuva devletlere baskı oluşturma ve hukuksal statüler elde etme olarak formüle edilmekte, sosyal devlet uygulamaları ile sınırlı kazanımlar elde etmek umulmaktadır. Oysa bugün en gelişmiş ülkelerde bile burjuva demokrasilerinin yerini polis devleti uygulamaları almakta, temel hak ve özgürlükler gasp edilirken, öncelik kadınlara verilmektedir.

Kuşkusuz tüm bunlar demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde gericilikle mücadelenin önemini azaltmamaktadır. Önemli olan kadın hak ve özgürlükleriyle ilgili taleplerin, bu düzeni toplumsal bir devrimle aşma perspektifine bağlı bir mücadele programı içinde savunulmasıdır. Zira bu düzen sürdüğü emperyalist-kapitalist dünyada en ağır yükü kadınlar taşımaya devam edecektir.

* Kaynak, Feminist ve Queer Araştırmacılar Ağı verileri

** Bu bakanlığın adı 2018'de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak değiştirildi.

Ezilenlerin sesi Sabahattin Ali

“Namuslu olmak ne zor şeymiş meğer! Bir gün Almanların pabucunu yalayan, ertesi gün İngilizlere takla atan, daha ertesi gün de Amerika’ya kavuk sallayan soysuzlar gibi olmak istemedik.” (Ali Baba, Sayı: 1, 25 Kasım 1947)

Bu alıntı Sabahattin Ali’nin, dergilerde çıkan yazılarından dolayı sürekli so- ruşturmalara ve mahpusluğa maruz kal- masına karşı bireysel isyanını yansıttığı “Ne zor şeymiş” başlıklı makalesinin bir parçasıdır.

Bu topraklarda ezilenlerin dili olan yazarlardan biridir Sabahattin Ali. Toplu- mun dışlanmış ve ötekileştirilmişlerinin yaşamını kendi eserlerinde ana karakterler halinde sunan, kendine özgü ger- çekçiliğiyle edebiyat tarihimizde yerini alan bir yazar... Başını önüne eğmeden, dik başı ile iktidarın da hisşına uğrayan Ali’dir o...

Sabahattin Ali, 25 Şubat 1907 tarihinde Edirne-Gümölcine’ye bağlı Eğridere köyünde dünyaya gelir. Babası bir askerdir ve Ali’nin çocukluk yıllarında ülkenin içerisinde bulunduğu durumda bir asker olmak maddi olarak da zor günler yaşa- nılmasını kaçınılmaz kılar. Yoksulluk içe- risinde yaşarlar.

Sabahattin Ali, adeta bir kurtuluş umudu ile Balıkesir’de yatılı bir okul olan muallim mektebine (öğretmen okulu) gi- rer. 1925-26’lı yıllarda ilk yazı ve şiirleri *Irmak* isimli dergide yayınlanır. Böylece edebiyat yaşamına ilk adımını atmış olur.

Mezun olduktan sonra ilk olarak Yoz- gat’ta öğretmenlik görevini icra eder. Bu yıllarda MEB’in açtığı sınavla Alman- ya’ya eğitim görmeye gitmiş ve ardından memlekete dönünce Aydın ve Konya’da Almanca öğretmenliği yapmıştır. Artık bu yıllarda (1930 sonrası) siyasal düşüncele- ri de şekillenmeye başlamıştır. Konya’da yaşadığı süreçte TKP ile ilişkisi olduğu ve yazdığı şiirlerde Atatürk’ü eleştirdiği gerekçesi ile 1931’de tutuklanmıştır. Bu onun ilk tutuklanmasıdır ve 3 ay hapis- hanede kalıp davası beraat ile sonuçlan- mıştır. 1932 yılında aynı gerekçe ile bir kez daha tutuklanmış, Sinop hapisbane- sine gönderilmiştir. Artık oklar üzerine çevrilmiştir. Hapishaneden çıktıktan son- ra 1934 yılında tekrar öğretmenliğe baş- layan Ali, 1937 ve 1940 yıllarında iki kere askere alınmıştır. Askerlikten döndükten sonra Ankara Devlet Konservatuari’nda

Bu topraklarda ezilenlerin dili olan yazarlardan biridir Sabahattin Ali. Toplumun dışlanmış ve ötekileş- tirilmişlerinin yaşamını kendi eserlerinde ana karakterler halinde sunan, kendine özgü gerçekçiliğiyle edebiyat tarihimizde yerini alan bir yazar... Başını önüne eğmeden, dik başı ile iktidarın da hisşına uğ- rayan Ali’dir o...

dramaturgluk ve Almanca öğretmenliği yapmıştır.

1940 yılında yayınladığı *İçimizdeki Şeytan* kitabı, Ali için artık siyasal anlam- da da bir şeylerin netleşmeye başladığı- nı göstermektedir. Bu romanla beraber okları üzerine daha çok çekmiştir. Bu romandan ötürü ırkçı kesim ve iktidarın baskısına maruz kalmış, kitap üzerine açılan davadan ‘44 yılında beraat etmiş- tir. Fakat beraat etmesi onun baskılardan kurtulması anlamına gelmeyecektir. Tüm memuriyet görevleri bir daha geri veril- memek üzere elinden alınmıştır.

Bunun üzerine 1945’te İstanbul’a gi- derek burada çeşitli dergilerde yazı yazar Sabahattin Ali. Burada Aziz Nesin ile bir- likte *Marko Paşa* isimli dergiyi çıkarmaya başlarlar. Bu yıllarda yazdığı yazılarda sü-rekli iktidarı eleştirmiştir. 1947’de Ali’ye tekrar hapisane yolu görünmektedir. Yine kısa süreli olarak mahpusluk yaşa- yan Ali, yayın yaşamında karşılaştığı bas- kılar nedeni ile dergilerde yazma işine son vererek (1948) kendisinin olan mat- baa aletlerini satar ve yerine bir kamyon alarak nakliyecilik yapar. Fakat üzerine açılmış olan davalar devam etmektedir. Bu dönem, kendi üzerindeki baskılardan

dolayı bunalan Ali “Ne zor şeymiş” isimli kısa yazısında onurunu yine de korudu- ğunu ortaya koymuştur.

Artık ülkede kalmak istememekte- dir. Fakat iktidar ona pasaport vermek istemez. Hal böyle olunca yurtdışına il- legal yollarla çıkmaya çalışır. Yurtdışına insanları kaçak olarak çıkardığını ve bu işle uğraştığını düşündüğü kişi olan Ali Ertekin’den bu konuda yardım ister. Oysa Ali Ertekin devletin bir ajanıdır. Sabahat- tin Ali yurtdışına çıkarma bahanesi ile Ali Ertekin tarafından Bulgaristan sınırına yakın bir yerde katledilir. Cesedi 2 Nisan 1948’de bulunur.

***

Sabahattin Ali’nin yazı ve şiirlerinde açık politik bir dil kendisini göstermez. O, toplumun gerçeklerine farklı bir tarz- da ışık tutar. Evet, genel başlık açısından toplumcu gerçekçidir fakat onun kitapla- rındaki kahramanların, örneğin iktidara karşı bir direnişini, başkaldırısını görmek çok mümkün değildir. Açık siyasi mesaj- lar yerine toplumun herhangi bir ezilen kesiminin acılarını işlemeyi yeğler. Ve bunu son derece başarılı bir şekilde yan- sıtır.

Eserlerinde -özellikle ilk evrelerde-

açık siyasi mesajlar vermemesi onu ik- tidarın baskısından kurtaramamıştır. Bu baskılar onun üzerinde daha ilerletici bir rol oynamış, *İçimizdeki Şeytan*’la bera- ber eserleri daha da politikleşme yoluna girmiştir. Aziz Nesin ile beraber çıkarma- ya başladığı *Marko Paşa* dergisi bunun daha açık bir örneğidir.

Şüphesiz Sabahattin Ali bir Nazım Hikmet değildir. Onda politik kimlik ken- dini daha duygusal bir şekilde dile getirir. Sevgi unsuru eserlerinde daha çok yer tutar. Bu unsur içerisinde toplumsal ger- çekçi bir tarz kendini var eder.

Eserlerinde işçi sınıfı vurgusuna rast- lanmaz fakat “kader mahkumları”, “ezi- len köylüler”, “kadınlar”, “ötekileştiril- mişler” kendini daha çok hissettirir. Bu yönü ile haliyle toplumun ezilen kesimi içerisinde yer alarak iktidarı rahatsız et-meye yetmiştir. Ali’nin toplumculuğu kendini bu şekilde gösterir.

2 Nisan 1948’de hunharca katledilen Sabahattin Ali edebiyatımızın ak sayfa- larında kendi yerini almıştır. Onurlu ve eğilmeyen başı ile büyük yazarımızı saygı ile anıyoruz.

Metal Fırtına'dan öyküler - III

Gebze'de havada grev ve ihanet kokusu var!

12 yıldır işçilik yapan ve 6 yıldır da Cengiz Makine'de çalışan Hasan'ın işçilik hayatının en zor günüyü bugün.

Ahmet'le birlikte ne güzel hayaller kurmuştu halbuki. Müdür bozuntusu Şahin beye "Hadi şimdi sen geç çalış da görelim" diyeceklerdi. İşçilerle konuşurken yüzüne bile bakmayan, işçileri bulduğu her fırsatta aşağılayan o müdür bozuntusuna göstereceklerdi gününü. Grev çadırında çekirdek çitlerken Şahin'e laf atacaklardı. Şahin olsan bu siparişler yetişmez diye bağıracaktı. "Ahmet hadi biraz çabuk ol, tüm hat seni bekliyor" diye alay edeceklerdi.

Lanet olsun, tüm heyecanları bir gün sürdü. Yıllardır oy verdiği parti grevlerini yasakladı. Grev yasağını okuduğunda deliye dönmüştü. Nasıl olur da biz milli güvenliği tehdit ederiz diye düşündükçe, öfkesi daha fazla artıyordu.

Fabrikada koca gün hiçbir şey yapmadan oturmuştu. 4-12 vardiyasının da işbaşı yapmak istemediğini duyunca içini bir mutluluk kapladı. Sonra aklına sabah onlara zorla işbaşı yaptırtan pavyon fedaisi kılıklı sendika başkanı geldi. Bir anlık mutluluk yerini yine çöküntüye bıraktı.

Paydos edince kapı önünde o kararlı fedakâr insanları gördü. Bu sefer dağıtılan kâğıtlardan almadı. İçinden servise binmek de gelmedi. Soğuk da olsa Ahmet'le birlikte yürüyüp konuşmak iyi gelecekti.

El birliği ile işçilerin halayına engel olmuşlardı. Yolda yürürken kâğıt dağıtanlardan birinin yanlarına doğru yanaşmaya çalıştığını fark edince ikisi de sustu. Zeynel işçilerle konuşmak için peşlerinden gelmişti. Bu mücadele bu kadar kolay teslim olmamalıydı. Ancak ikisi birden susunca konuşmak gelmedi içinden. Biraz geriden işçilerle birlikte sessizliğin soğukta kafalar yerde yürümeye devam ettiler. Direniş ve satışın iç içe geçtiği 4 günü düşünerek Gebze İşçilerin Birliği Derneği'ne doğru yola koyuldu Zeynel.

Sınıf devrimcileri grevin ön günlerinde işçileri olası yasaklara karşı uyarmak için yoğun çaba harcıyorlardı. Bülten dağıtımı, afişler, yazılamalarla ön açıcı olmak ve politik olarak sürece müdahale etmek için gece gündüz çalışıyorlardı.

Kroman Çelik'te vardiya çıkışında yüksek sesle dağıtılan MİB Bülteni'ni

alan iki işçi sohbet ederek servise doğru yürüyorlardı.

Talip bülteni karıştırdıktan sonra Temel'e baktı. "Ya arkadaş bunlarda da hiç usanma yok. Her ay fabrikanın kapısından. Nasıl bir azim var bunlarda" dedi. "Ne çıkarları var bilmem ki? Hem de onlara ne bizim grevimizden" diye sürdürdü konuşmasını. Sonra Temel'e sordu. "Ne dersin bu sözleşmede iyi zam alır mıyız?" Sendika temsilcisine okkalı bir küfür savurduktan sonra, "Alsak bile o Barış domuzdan bize sıra mı gelir" diye ekledi.

Sonra yavaş yavaş servise bindiler. Sözleşme sürecinde olmalarından ötürü işçilerin bültenine ilgisi çok yoğun. Kapalı kapılar ardında ne konuşulduğu, nasıl pazarlıklar yapıldığı bilinmezken, MİB fabrika önlerinde grev gündemini, gelişmeleri ve sorumlulukları işçilere anlatıyordu. Doğru düzgün haber aldıkları tek adres MİB'di. Bu yanı sıra işçilerin yoğun ilgisine konu oluyordu bu dağıtımlar.

Zeynel uzun yıllardır bildiri, bülten vb. dağıtım yapıyordu. İşçi mücadelesinin hareketsiz olduğu süreçlerde rutine binen bildiri, bülten ve afiş faaliyetleri için etkisiz olduğu gibi düşüncelere kapıldığı olmuştur. Ama bu grev süreci bu noktadaki yanılıklarını göstermişti. Belki içerden komite zeminlerinde hareketi çok fazla etkileme olanakları çok azdı. Ama MİB bülteni ile fabrika ve mücadele gündemlerini tutuyorlardı. Tabiri uygunsa bülten etrafında birleşen sınıf devrimcileri metal işçileri ile yatıyor metal işçileri ile kalkıyordu. Adeta metal işçileri ile birlikte nefes alıyorlardı. Bu durum sürece müdahale etmek ve ona yön vermek açısından çok fazla kanal ve olanak ortaya çıkarıyordu.

Gebze'de ulaşmadık işçi kalmamıştı neredeyse. MİB bülteni işin bir yanı sıra diğer yanı yerel olarak çıkarılan ve temel müdahale araçlarından biri olan işçi bülteni Grev'di. Beylikbağı, Çayırova, Akse Sapağı, Trafo Durağı, Yenimahalle, Feniş Köprüsü, Darıca; kısacası Gebze sınıf devrimcileri tarafından kuşatılmıştı.

Öyle ki uzlaşmacı sendika Birleşik Metal-İş sürecin politik hattını örerken bile komünistlerin ortaya koyduğu zemin dikkate alarak plan yapmak durumunda kalıyordu. Açıklamalarında kullandıkları dil bile yer yer benzeşiyordu. Grevin

temel sloganı olan "İşgal, grev direniş!" sloganı bile bunu ispatlıyordu. 2008 krizinden bu yana komünistlerin devrimci işçi mücadelesinin ve örgütlenmesinin temel şiarıydı bu slogan. Bu süreç içindeki pratikleriyle de bunun altı doldurulmuştu. Bu sayede kitlelere mal etmeyi başarmışlardı.

Her biri ayrı ve özel bir anlatımının konusu olacak Çelmer İşgali, tersane işçilerinin mücadele deneyimleri, Ontex örgütlenmesi ve direnişi ve nihayet devrimci sınıf mücadelesinin çitasını belirleyen Greif İşgali dostu düşmana her şeyi gösterirken, sendika beylerini de istemeden de olsa bir etkinin içine alıyordu.

Başta Gebze'dekiler olmak üzere grup sözleşmesi kapsamında olan metal işçileri bu sefer her zamankinden daha kararlardı. Ne de olsa geçen sözleşmede de Birleşik Metal-İş fotokopi sözleşmesine imza atmıştı. Bu sefer kaybetmek istemiyordu işçiler.

Türk Metal ve MESS'in temel belirleyen olduğu 2012-2014 sözleşmesinin zaferle sonuçlanabilmesi için son derece uygun bir zemin vardı. 2013 yılında Haziran ayında Türkiye tarihinin en kitlesel ve uzun toplumsal uyanışı yaşanmıştı. Kitleler siyasi iktidarın baskı ve sosyal yaşama dönük müdahalelerine kararlı bir karşı koyuşla başkaldırmıştı. Bir ay da olsa ülkede özgürlük ve direniş rüzgârları esmişti. Haziran Direnişi'nde kaçan fırsatlar denilince, Zeynel'in aklına hep 25 Mayıs 2013'te Birleşik Metal-İş'in "5 Haziran'da taleplerimiz kabul edilmezse greve çıkacağız" açıklaması gelir. Geldikçe de Birleşik Metal-İş ağalarına olan öfkesi daha da katlanır. 2013'ün 30 Mayıs gecesi Haziran Direnişi'nin genel kitlesine bakıp, yaşasın 5 Haziran'da da Türkiye işçi sınıfının lokomotif gücü metal işçileri grevleriyle bu mücadelenin bir parçası olacak diye geleceğe umutla baktığı günü hatırlar.

Halbuki ne güzel hayaller kurmuştu. Gezi hareketinin sınırları ve bileşenlerine bakıldığında, işçi sınıfı bu mücadeleye katılmadan hareketin daha ileri gitme şansı yoktu. Gericiliğin etkisi altındaki geniş işçi bölükleri kendiliğinden bu hareketin içine giremezdi. Ama Birleşik Metal-İş'in grev ilanı her şeyin rengini değiştirebilirdi. İşçi sınıfını bu rüzgârın içine katıp kapitalist düzenin çarkına çomak sokma

fırsatının oluşması kaçınılmaz olurdu.

Ama umudu boşa çıkmıştı. 2012'de Bosch işçilerini yarı yolda bırakan Serdaroğlu ve avanesi 2013'te de 15 bin metal işçisini son derece uygun koşullar varken satmıştı.

Nereden bilinir belki de Zeynel'in bu düşündüklerini sendika bürokratları da düşündükleri içindir ki düzenin bekası hatırına girmediler grev sürecine.

Ama işçiler kararlı bir duruşla Birleşik Metal-İş'i greve sürüklediler. Greve giden yolda işçilerin mücadele arzusunu Eku'daki komite toplantıları esnasında dernek, çay ocağı ve meyhanelerde bizzat görme fırsatı bulmuştu Zeynel. Başta Cengiz Makine işçileri olmak üzere sabırsız bir işçi kitlesi vardı. O kış Gebze'de gericiliğin örgütlediği çay ocaklarının baş gündemi toplu sözleşmeydi. Her köşe başında, servis durağında, çay ocağında, okey masalarında işçiler mücadeleye hazırlanıyorlardı.

Karmaşık duygular içindeydi işçiler. Kaygı ve ciddiyet iç içe geçmişti.

Yıllardır sömürü koşulları altında iki büküm olanlar bu işe bir yerden dur demek gerektiğini biliyorlardı. Veya başka bir deyişle hayat buna zorunlu kılıyordu işçileri. Bu grevin buna hizmet ettiğini de biliyorlardı. Bu yanı sıra ciddiyet doluydu işçiler.

Ama bir de işin diğer tarafı vardı. Kapitalist sömürü sistemi işçi kitlesinin öz güvenine ve kimliğine fabrikada her gün saldırıyor, orada derin yaralar açıyordu. Kendini böcek gibi görmeye başlayan işçilerde "acaba bu güçlü patronları dize getirebilir miyiz" endişesi vardı. AKP eli ile gericilik işçilerin tüm yaşamına sirayet etmişti. İşçilerin kulaklarına, "aman oyuna gelmeyin, birilerinin maşası olmayın, teröristlerle yan yana durmayın" diyor du fısıltı gazetesi. Bu gazetenin yazarları sanıldığı gibi sadece devlet ve cemaatler değildi. Temsilcisinden başkanına sendika ağaları da harıl harıl çalışıyordu burada. Kaygı da buradan besleniyordu.

Birleşik Metal-İş yönetimi işçilerin tabandan baskısına rağmen özenle ağzına grev kelimesini almıyordu. Ama yaşam kendi bildiğini okuyordu. Fabrikalarda yapılan uyarı eylemlerinde "İşgal, grev, direniş" temel slogan olmuştu. İşçilerin facebook sayfalarında yayınladıkları uyarı eylemlerini izlerken devrimci bir enerji

kaplıyordu insanı.

Zeynel bu videoları izledikçe coşuyordu. Bosal işçileri ilk bakışta göze çarpıyordu. Gidip tek tek tebrik etmek bile istiyordu işçileri. Belki bunu yapamadı ama yoldaşları ile birlikte sapa ve ulaşımı zor olan fabrikanın kapısında bülteni işçilere ulaştırdılar. Bülten dağıtımında heyecanlanmıştı. Ne de olsa grev sürecinin ağır toplarının karşısına çıkmıştı.

Birleşik Metal-İş'in tabanın basıncını azaltmak için Aralık ayının başında yaptığı uyarı mitingi yaşanacakların ipucunu veriyordu aslında. Gebze meydanında yapılan işçi mitinginde sendika ağası Adnan Serdaroğlu bol şiirli bir konuşma yapmaya gelmişti.

Nazım'ın kemikleri sızlıyordur diye düşündü Zeynel. İşçilerin komünist şair Nazım'ı sevecekleri varsa bile şiirleri bu ağa takımının dillerinde dolaşıyor diye uzak dururlar dedi kendi kendine, Adnan'ı dinlerken.

Ama işler Adnan'ın istediği gibi gitmiyordu. İşçilerin grev, grev, grev diye haykırışları Adnan'ı bastırıyordu. İşçiler bastırıldıkça Adnan daha bir kendinden geçiyordu şiirlerini okurken. Sonunda kazanan işçiler olmuş, şiirlerin akışını kesip, ağanın ağzından gerekirse greve çıkacağız lafı çıkmıştı. İşçiler zafer kazanmış ordu havasındaydılar Gebze çarşıya dağılırlarken.

Soğuk terler döken Adnan bu sefer işlerinin zor olduğunu anlamıştı.

Birleşik Metal-İş istemeyerek de olsa grevin peşinden sürükleniyordu. MİB'li-ler Gebze şube yöneticisi Cıkcık Ali'ye grev yasaklanırsa ne yapacaksınız diye sorduğunda aslında her şeyin rengi belli olmuştu. Gayri ciddi ve gevşek bir tavırla biz onu düşünmüyoruz. Olursa o zaman bakarız dediğinde, yüzündeki pis ve hin ifade aslında 30 Ocak'ta olacakları ele veriyordu.

12 Eylül'den bu yana ilk defa ana sanayide bir otomotiv fabrikası greve çıkacaktı. Isuzu'ydu bu fabrika. Gebze'nin sömürü nişanı olan Kroman Çelik işçileri de grevde olacaktı. Genç işçilerin yoğun olduğu ve sendika bürokrasisinin henüz daha tam olarak yerleşemediği Cengiz Makine'de ise bir volkan fokurduyordu.

30 Ocak Cuma günü Gebze başka bir güne uyandı. Grev günüydü o gün. Patronlara işçi sınıfının gücünü gösterme günüydü. Fabrikalarda bir böcek gibi ezilen işçilerin biz aslında koca bir deviz dediği bir gündü. Nasırlı ellerin işçiler arasındaki her türlü farklılığı bir kenara koyup birlik yumruğunu sıkacağı bir gündü o gün. İşçinin dostunu, düşmanını tanıdığı bir gündü o gün. Sermaye sınıfına korkuyu saldı ve lakin ihaneti de gördüğü gündü o gün...

Y. DERVİŞ

On'ların kavgası sürüyor!

Mahir Çayan ve dokuz yoldaşı 30 Mart 1972'de Tokat'ın Kızıldere köyünde sermaye devletinin kolluk güçleriyle vurularak ölümsüzleştiler. On'lar Denizler'in siper yoldaşlarıydı.

Haklarında idam kararı verilmiş olan Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan için Mahirler'in THKP-C'si ile Denizler'in THKO'su ortak eylem düzenlerler. Sinop'taki NATO Radar Üssü'nden üç İngiliz askeri kaçırıp Tokat'ın Kızıldere köyünde bir eve yerleşirler. İhbar edilmeleri üzerine kısa sürede Türk sermaye devletinin ordusu tarafından kuşatılırlar. Mahirler'e "teslim olun" çağrısı yapılır. Mahirler kararlıydılar, baş eğmeyeceklerdi. "Biz buraya dönmeye değil, ölmeye geldik" diye haykıracaktı. İlk olarak çatıda bulunan Mahir vurulur. Sonrasında 9 yoldaşı, katledilene kadar dövüşürler kolluk güçleriyle. Denizler de yaklaşık bir ay sonra idam edilirler.

Türkiye'de 1960'lı ve '70'li yıllar devrimci mücadelenin yükseliş dönemidir. Başlangıçta Dev-Genç olarak örgütlenen gençlik hareketinin içinde devrimci gençlik önderleri yetişir. Devrim mücadelesi, Dev-Genç içinden çıkan önderlerin kurdukları THKO, THKP-C ve TKP-ML/TİKKO ile daha da büyür. Gençliğin dinamizmi,

parlamentar bakış açısına sahip TIP'e ya da "ordu ve zinde kuvvetler"le devrim yapacağını iddia eden MDD'ye sığmamış, kendi kanalını yaratmıştır.

Dönem, tüm dünyada yaygın bir kitle hareketliliğine sahne olmaktadır. Türkiye de devrimci yükselişin yaşandığı ülkelerden biridir. Özellikle anti-empyalist gençlik mücadelesi öne çıkmıştır. Vietnamlıların Amerikan işgaline karşı verdikleri mücadele için FKF'nin dayanışma ağı kurması, '68 kuşağının sokak gösterileri, 6. Filo askerlerinin denize dökülmesi, Vietnam kasabı Kommer'in arabasının ODTÜ'de ateşe verilmesi vb. gibi yaygın eylemlilikler yaşanmaktadır.

Öte yandan '60'lı yılların başından itibaren Türkiye işçi sınıfı da mücadele sahnesinde yerini almıştı. Fabrika işgalleri, fiili grevler, 15-16 Haziran eylemi ile çalkalanan ülkede köylüler de toprak işgalleri gerçekleştiriyorlardı. Devrimden korkan sermaye devleti, CIA merkezlerinde planlanan 1971 askeri faşist darbesini gerçekleştirdi. "Huzurun" sağlanması için ülkenin "anarşiklerden" temizlenmesi gerekiyordu. Denizler Sarkış-la'da yakalanmış, göstermelik bir mahkeme ile idama mahkum edilmişlerdi. O dönemin öğrenci liderleri sosyalizm sa-

vaşı için devrimci önderlere dönüşmüş, bu savaşı her bedele karşılık göğüslemişlerdi. Denizler idam edilmiş, Mahirler Kızıldere'de savaşmış, İbrahim Kaypakkaya sermaye devletinin işkence tezgâhlarında direniş türküsü yakmıştı.

Dünyada ve Türkiye'de o günlerden bugüne çok şey yaşandı. Geline yere Türkiye çok boyutlu krizler içinde debeleniyor. Örgütlülüğün sınırlı, mücadele dinamiklerinin baskılandığı bir dönem yaşanıyor. Çürümüş burjuva cumhuriyetinin devamı olan AKP gericiliği ve tek adamda cisimleşen diktatörlük, son yılları belirleyen seçim atmosferi sayesinde toplumu iyice kutuplaştırmış durumda. Bu zorlu günlere rağmen sınıf devrimciliğinde ifade bulan mücadele kararlılığı, devrimci geleneği devam ettiriyor.

Kızıldere'de yok edilmek istenen devrimci irade, teslim olmaktansa ölmeyi yeğleyen devrimci önderlerden yarınlara kalan bir mirastır. Yaşamları dışında ölümleri ile de kitlelere yol gösteren devrimci önderler halen hafızalardaki yerlerini koruyor, halen sahipleniliyorlar.

On'ların kavgası, bu sömürü düzeni son bulana ve komünizm tüm dünyaya hakim olana kadar sürecektir!

U. AZE

**Devrimci kararlılığın, siper yoldaşlığının,
savaşçı militanlığın, ölümüne direnişin,
bedel ödemek üzere öne atılmanın,
adanmışlığın adıdır**

KIZILDERE...

**30 Mart 1972'de ölümsüzleşen
THKP-C ve THKO savaşçıları
devrim ve sosyalizm
mücadelesinde yaşıyor!**